

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra sociální patologie a sociologie

Fenomén vraždících párů

Bakalářská práce

Autor:	Simona Patloková
Studijní program:	B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor:	Sociální patologie a prevence
Vedoucí práce:	JUDr. Miroslav Antl

Zadání bakalářské práce

Autor: Simona Patloková

Studium: P12808

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální patologie a prevence

Název bakalářské práce: **Fenomén vraždících párů**

Název bakalářské práce AJ: Murdering couples phenomenon

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Práce pojednává o případech partnerských párů, které páchaly trestnou činnost se zaměřením na zvláště závažné zločiny vražd. Analyzuje tyto případy dle příčin vzniku a rolí partnerů. Srovnává výskyt těchto případů v České republice a v zahraničí. Práce zkoumá, do jaké míry může partner ovlivnit druhého v rámci páchaní trestné činnosti. Metody výzkumu: studium a analýza písemných odborných pramenů a statistických údajů, kasuistika a rozhovor.

Anotace:

Práce pojednává o případech partnerských párů, které páchaly trestnou činnost se zaměřením na zvláště závažné zločiny vražd. Analyzuje tyto případy dle příčin vzniku a rolí partnerů. Srovnává výskyt těchto případů v České republice a v zahraničí. Práce zkoumá, do jaké míry může partner ovlivnit druhého v rámci páchaní trestné činnosti. Metody výzkumu: studium a analýza písemných odborných pramenů a statistických údajů, kasuistika a dotazník.

Garantující pracoviště: Katedra sociální patologie a sociologie,
Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: JUDr. Miroslav Antl

Oponent: Mgr. et Mgr. Tereza Raszková

Datum zadání závěrečné práce: 28.2.2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 19. 4. 2016

Poděkování

Na tomto místě děkuji vedoucímu mé bakalářské práce, JUDr. Miroslavu Antlovi, za odbornou pomoc, rady a připomínky, které mi při zpracování práce poskytl. Dále děkuji své mamince, která za mnou vždy stála a podporovala mě v plnění mých snů, a mému příteli Martinovi, který mi byl, po celou dobu mého studia, oporou.

Anotace

Bibliografický záznam:

PATLOKOVÁ, Simona. *Fenomén vraždících párů*. Hradec Králové, 2016. 59 s. Bakalářská práce, Univerzita Hradec Králové, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce JUDr. Miroslav Antl

Bakalářská práce popisuje klíčové faktory, které mohou zapříčinit vznik patologického jednání a analýzu osobnosti dle rolí ve vztahu i ve společnosti. Je zde rozebrán profil pachatele a fáze, kterými pachatel při činu prochází.

Práce pojednává o případech partnerských párů, které páchaly trestnou činnost se zaměřením na zvláště závažné zločiny vražd. Analyzuje tyto případy dle příčin vzniku a srovnává výskyt těchto případů v České republice a v zahraničí.

Práce zkoumá, do jaké míry může partner ovlivnit druhého v rámci páchaní trestné činnosti. V empirické části jsou popsány případové studie konkrétních párů.

Klíčová slova:

geny, agresivita, gender, zlo, profil pachatele, vraždící pár

Annotation

Bibliographic record:

PATLOKOVÁ, Simona. *Murdering couples phenomenon*. Hradec Králové, 2016. 59 s.

Bachelor Degree Thesis. University of Hradec Kralové. , Faculty of Education . Supervisor
JUDr . Miroslav Antl

Bachelor thesis describes key factors which can trigger pathological behavior and analyze an individual based in their role in a relationship and society. It discusses the profile of a suspect and phases in which they go through during a crime.

Thesis discusses cases of couples, that committed crimes focused on particularly serious murders. It analyzes these cases in accordance with root cause and compares occurrences of these cases in Czech Republic and other countries.

Thesis examines to what extend partners can influence each other in criminal activities. In empirical par of this thesis explains case studies of particular partners.

Key words:

Genes, aggressively, gender, evil, suspect's profile, murdering couples.

Obsah

1. Úvod	8
2. Geny.....	9
2.1 Agresivita.....	10
2.2 Vliv hormonů.....	10
2.3 Zločinecký gen.....	11
3. Role ve vztazích	12
3.1 Gender	12
3.2. Genderová socializace.....	12
3.3 Partnerské role	13
3.4 Learyho interpersonální typologie	14
3.5 Grafologie.....	16
3.5.1 Dominance	16
3.5.2 Submisivita.....	17
4. Zlo.....	18
4.1 Luciferův efekt.....	18
4.1.1 Desatero dle Philipa Zimbarda, vedoucí k Luciferovu efektu:	20
4.2 Efekt přihlížejícího	20
5. Profil pachatele.....	22
5.1 Sériový vrah (serial killer).....	22
5.1.1 Dělení sériových vrahů	23
5.2 Metody využití psychologického profilu	24
5.3 Obsah psychologického profilu	24
5.4 Sedm fází vražd dle motivu a modu operandi	25
6. Kasuistiky.....	28
6.1. kasuistika č. 1: Myra Hindleyová a Ian Brady.....	28
6. 2. kasuistika č. 2: Dana a Jaroslav Stodolovi	35
6. 3. kasuistika č.3: Karla Homolka a Paul Bernardo	43
7. Rozhovor.....	47
8. Závěr	50
9. Odkazy	52
10. Obrázky.....	56
11. Přílohy.....	58

1. Úvod

Když jsem si vybírala téma mé bakalářské práce, měla jsem především jasno o tom, kterého oboru se bude týkat. Trestní právo mě při studiu zajímalo a bavilo nejvíc ze všech předmětů. Téma vražda a samotná osoba vraha fascinují veřejnost již od nepaměti. I v současné době se těší kriminální pořady a knihy mezi populací velké oblibě. S tím, že může vraždit partnerský pár, jsem se poprvé setkala, když se v médiích objevila kauza manželů Stodolových. O pár let později jsem viděla film *Karla*, který mapuje případ Karly Homolky a Paula Bernarda. Zajímalo mě, jak je možné, že se potkají dva lidé, kteří nejenže tyto činy neodsuzují, ale dokonce společně páchají.

Tato práce by měla sloužit všem zájemcům o danou problematiku. Je vhodná pro ty, kteří chtějí, stejně jako já, poodhalit myšlenkové pochody pachatele vraždy, který do činu zapojí i svého partnera. Studium tohoto tématu v českém jazyce je poněkud obtížné, není mi známo žádné dílo vydané u nás, které by se zabývalo výhradně touto problematikou, ačkoli v zahraničí bylo téma vraždících párů opakovaně mnoha autory zpracováno. Nejprínosnější pro mě byla kniha Andreje Drbohlava *Psychologie sériových vrahů - 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti* a webové stránky doktora Jedličky - *Muzeum zla*.

Bakalářská práce je rozdělena do dvou částí. Teoretická část se zabývá vývojem osobnosti pachatele a jeho genetickou výbavou, otázkou, jak se z dobrého člověka stane člověk zlý a následně samotným profilováním pachatele vraždy.

Empirická část mapuje konkrétní případy vraždících párů, dle příčin vzniku a rolí partnerů.

Na základě prostudovaných materiálů se snažím posoudit, kdo byl v určitém páru dominantní osobností a kdo byl iniciátorem.

Cílem bakalářské práce je shrnout poznatky o vraždících párech, poskytnout základní informace o prediktorech vedoucích k formování patologické osobnosti pachatele, posoudit míru ovlivnitelnosti mezi partnery a zhodnotit, zda by konkrétní osoba vraždila, kdyby nebyla součástí páru, ale jednala samostatně. Mají na výsledném chování člověka větší podíl geny, které mu rodiče při početí neovlivnitelně předávají, nebo způsob, jak a v jakém prostředí dítě vychovávají? To pokládám za základní otázku při pátrání po tom, zda se člověk rodí s dispozicí být agresivní, ubližovat či dokonce vraždit.

2. Geny

„...Dítě přichází na svět se souborem dispozic, které se mohou, ale také nemusí rozvinout. To, co z něj nakonec vyroste, je dílem nevyzpytatelné alchymie namíchané vlivy genetiky, výchovy a prostředí. Do této tajemné hry bez okolků zasahují i rozličné náhody. Treba to, jakého partnera potkáme, jaké povolání si zvolíme...“ [1]

Je větší pravděpodobnost, že bude vraždit člověk, jehož rodiče měli sami problémy se zákonem nebo to nehraje žádnou roli a může za to pouze vliv okolí? Patrně nejlepší metodou, jak tuto otázku zodpovědět, se jeví sledování dětí, které vyrůstaly odděleny od svých biologických rodičů. Pokud se adoptované dítě chová podobně, jako jeho biologičtí rodiče, mají zřejmě větší vliv geny. Pokud se ale naopak podobá rodičům, kteří ho vychovali, má patrně větší vliv prostředí.

Ve Spojených státech prováděl nejdůkladnější adopční výzkumy tým psychologů pod vedením Remiho Cadoreta. V časovém úseku dvaceti let zkoumali více než tisíc rodin. Sledovali děti, jejichž rodiče měli znaky asociálního chování, a srovnávali je s dětmi, jejichž biologičtí rodiče podobné problémy neměli. Jednalo se o děti, které nebyly nijak ovlivněny výchovou, jelikož byly adoptovány krátce po narození. Výsledkem zkoumání bylo, že *„...jestliže byly geny „dobré“, nebyla výchova příliš důležitá. Když však byly geny „špatné“, hrála výchova důležitou úlohu. Bylo-li domácí prostředí špatné, měly děti s problematickými geny velkou nevýhodu. V těchto domácnostech agresivita dětí a dospívajících dramaticky vzrostla. Špatné semeno pěstované v dobré půdě má celkem slušnou šanci vyrůst ve zdravou rostlinu. Špatné semeno ve špatné půdě však nevzklíčí...“ [2]*

Nedědí se tedy agresivita a problematické chování, ale spíše genetická citlivost na prostředí. Pokud poskytneme láskyplné prostředí dítěti, které nemá, co se týče asociálního chování příznivou genetickou výbavu, je velká pravděpodobnost, že z něj vyroste poctivý a slušný člověk. Pokud ale umístíme stejné dítě do rodiny, která vykazuje znaky agresivity a nevhodné výchovy, je téměř jisté, že se jeho genetická výbava naplno projeví. Obdobné výzkumy s adoptovanými dětmi byly prováděny i ve Švédsku. Výsledky jednoznačně ukazovaly na jasnou souvislost mezi geny a prostředím. Největší počet drobných zločinů provedly děti, jejichž biologičtí i adoptivní rodiče patřili do skupiny s vysokou kriminalitou. Pozitivní je na tom ale zjištění, že ani děti delikventů nemusí jít nutně ve stopách svých biologických rodičů. Dobří rodiče mohou úspěšně vychovat jakékoliv dítě, ovšem v asociálním prostředí mohou dítě ochránit jen mimořádně dobré geny.

2.1 Agresivita

Agresivita je komplexním pojmem, kterým označujeme různé formy vnějškově či vnitřně pozorovatelného chování nebo projevů.

Agresivita (lat. Aggressivus = útočný) je vlastnost, postoj nebo vnitřní pohotovost k agresi. V širším smyslu se takto označuje schopnost organismu mobilizovat síly k zápasu o dosažení nějakého cíle a schopnost vzdorovat těžkostem. Někdy se tím míní i celkové úsilí organismu dosáhnout uspokojení vlastních potřeb, zejména výživových a pohlavních. [3]

Agresivita je tendence k útočnému jednání vůči druhému jedinci.

U člověka může jít o:

- reakci na pocit osobního ohrožení
- trvalejší osobnostní rys
- symptom duševní poruchy nebo choroby [4]

Americký psychiatr a specialista na bipolární poruchy Frederick K. Goodwin se roku 1979 začal zajímat biochemické příčiny vzniku násilí. Podle rozboru mozkomíšního moku odebraného lidem s prvky agresivního chování zjistil, že obsahuje sníženou hladinu 5hydroxyindolyloctové kyseliny, která vzniká při rozkladu mozkového přenašeče serotoninu.

2.2 Vliv hormonů

Serotonin hraje důležitou roli v tom, jak se cítíme. Mnoho lidí při snížené hladině serotoninu pociťuje ve zvýšené míře bolest, stres, depresi a úzkost. Po tomto zjištění začali vědci uměle upravovat hladinu serotoninu u zvířat. Prokázalo se, že zvýšení hladiny serotoninu mělo za následek snížení agresivity a naopak snížení hladiny serotoninu značně zvýšilo jejich agresivní chování. [5]

Existují léky, ať už jsou to antidepresiva, např. Prothiaden 75 nebo doplňky stravy, které hladinu serotoninu uměle zvyšují. Jako farmaceut mohu říci, že pacientů, jež tyto přípravky užívají, stále přibývá.

Hladina serotoninu sice ovlivňuje chování, ale také se podle chování mění. To samé platí o dalším hormonu ovlivňujícím agresivitu, je jím testosteron.

Testosteron je steroidní hormon tvořený ve varlatech. Jeho produkce je stimulována a kontrolována luteinizačním hormonem, který je produkován hypofýzou. U mužů testosteron stimuluje rozvoj sekundárních pohlavních znaků včetně zvětšení penisu, tvorby tělesného

ochlupení, růstu svalů a zabarvení hlasu. Je přítomen ve velkém množství u mužů v průběhu puberty. U mužů v dospělosti reguluje sexuální aktivitu a tvorbu svalové hmoty. Testosteron je také produkován nadledvinami, jak u mužů, tak u žen, a u žen v malém množství vaječníky. Testosteron je u žen přeměňován na hlavní ženský pohlavní hormon estradiol. [6]

„...Stejně jako u serotoninu je vztah mezi testosteronem a agresivitou oboustranný, lidský mozek reaguje na testosteron agresivitou a soupeřivostí a na soupeření a agresivitu reaguje vytvářením testosteronu. Je snadné si představit, jak tento cyklus funguje v běžném životě. Děti, které mají „od přírody“ vyšší hladinu testosteronu, jsou agresivnější a soupeřivější, zvláště když dosáhnou puberty a testosteron u nich prudce stoupne...“ [2]

2.3 Zločinecký gen

Objev tzv. „**zločineckého genu**“ se podařil nizozemskému genetikovi Hansovi Brunnerovi, který ho vypátral při výzkumu jedné rodiny tzv. chovance X. U všech mužů v této rodině, kteří byli příbuzní z matčiny strany, se projevovaly opakované výbuchy agresivního a násilného chování. Všechna čtrnáct zkoumaných mužů navíc jevilo známky mentální retardace. „...Brunner se domníval, že by zde mohl hrát určitou roli chromozom X, jeden ze dvou chromozomů určujících pohlaví. Muži mají chromozomy X a Y, zatímco ženy mají dva chromozomy X. Proto muži dostanou chromozom X vždy od matky a nikdy od otce. To znamená, že vlastnosti, které ovládá gen v chromozomu X, se přenášejí na syna vždy z matky, což byl právě případ rodiny chovance X...“ [2]

Brunner analyzoval DNA všech rodinných příslušníků a zjistil, že všichni problémoví muži mají jednu variantu určitého genu, zatímco zdraví muži mají jinou. Jednalo se o gen, který ovlivňuje enzym monoaminoxidázu A, který je jedním z enzymů rozkládajících serotonin. Tento enzym u násilných mužů nefungoval. Po objevení této genové mutace začali vědci pátrat ve velkém množství vzorků DNA od nejrůznějších zločinců a lidí s mentální retardací. U žádného z nich však tato mutace genu nalezena nebyla. Tato velmi zřídka se vyskytující mutace byla nazvána „osiřelou mutací.“ Byla tak objasněna příčina abnormálního chování pouze v jedné rodině, nikoli celé populaci. [2]

3. Role ve vztazích

Ve společnosti převládá názor, že sériovým vrahem může být pouze muž. Je to mýtus založený na předpokladu, že muž je silnější. Ovšem síla není jediným nástrojem získání dominance či zneškodnění oběti. Sériové vraždy páchají i ženy a tato bakalářská práce se zaměřuje právě páry, které tyto hrůzné činy páchaly společně. V této kapitole se snažím popsat, co je to gender, jak se ve vztahu projevuje dominantní a submisivní osobnost a k jakým interakcím mezi nimi může docházet.

3.1 Gender

Gender je termín, který označuje rozdíly mezi muži a ženami, které jsou vytvořeny kulturně, na rozdíl od biologických rozdílů. Gender představuje sociální konstrukt, maskulinní či feminní chování vyvinuté v průběhu socializace. Společnost, ve shodě s pohlavím, předpokládá automaticky existenci dvou genderů, tedy mužského a ženského. Společnost a kultura prostřednictvím výchovy a socializace jako takové působí na muže a ženy odlišně. To vede k sociálně vytvořeným rozdílům v chování, postojích a hodnotách mezi muži a ženami. Mužům jsou obecně připisovány charakteristiky jako síla, odvaha, racionalita, dominance apod., zatímco ženám jsou připisovány protikladné charakteristiky, jako je slabost, bázlivost, citovost, submisivita apod.

Mužské pohlaví je obvykle vnímáno jako nadřazené pohlaví ženskému. To se projevuje například i v jazykové rovině, kdy je běžné používat pouze mužský rod, tzv. generické maskulinum. Toto rozlišování se často projevuje i u názvů profesí (chůva, zdravotní sestra, lídr apod.) a souvisí s dělením profesí na typicky mužské či ženské. Podobné rozdělení pak vede k vytváření bariér pro jedno pohlaví. To pak může vést k diskriminaci na základě pohlaví, které může mít důsledky na plat, kariérní rozvoj, další vzdělávání apod.

3.2. Genderová socializace

Socializace je dlouhodobý proces, v průběhu kterého se dítě učí společenským normám a hodnotám. Pro každý gender existuje soubor předpokladů a stereotypů, přičemž jedním z prvních, vesměs nevědomých procesů při sociální interakci, je zařazení si druhé

osoby do kategorie žena/muž. Je známo, že genderová charakteristika se nemusí shodovat s charakteristikou příslušného jedince (řada žen je odvážných či dominantních, stejně tak řada mužů je citových či submisivních). Lidé však gender vnímají jako určitou předem danou roli, která je jiná pro ženské a mužské pohlaví. Chlapci se učí být chlapci a dívky dívkami. Zpravidla se děti učí napodobováním od osob stejného pohlaví. V důsledku strategie „pokus-omyl“ se dítě učí, co je pro něj jako pro chlapce či dívku společensky vhodné a přijatelné (hračky, oblečení, aktivity, chování, postoje, hodnoty, plány apod.). Genderová socializace přitom probíhá v celém průběhu života. Nesoulad mezi genderovým stereotypem a chováním jedince je často trestán negativní pozorností (holčička, která si hraje se stavebnicí Merkur je označena jako „divná“). [7]

3.3 Partnerské role

Submisivním nebo dominantním člověkem se můžete narodit, ale mnohem častěji má na utváření životních rolí vliv výchova. Pokud jedinec vyrůstá v autokratickém stylu výchovy, kdy pro jeho tužby a přání rodiče nemají příliš pochopení, pak z něj obvykle vyroste submisivní, závislá a málo iniciativní osobnost. Nebo naopak osobnost s agresivním chováním vůči autoritám. Když rodiče v dětství poslouchají spíše potomka, než on je, pravděpodobně se jedinec obklopí i v dospělosti submisivními lidmi, od nichž bude vyžadovat poslušnost. Rodiče a především jejich výchova se tak na každém člověku v mnoha směrech podepisuje, životní role nevyjímaje.

Submisivitu charakterizuje neprůbojnost, citlivost či spořádanost. Nicméně to neznamená, že tento člověk nezná své hodnoty a neumí hájit své názory. Než by ale vyvolával konflikty, raději mlčí a myslí si své. Obvykle jde tzv. s davem.

Dominantní jedinec působí velmi průbojně až energicky. Moc rád řídí lidi. Vzhledem ke svému individualismu dokáže dát zřetelně najevo, co se mu líbí a co ne. Avšak pod tvrdou slupkou se obvykle skrývá velmi nestabilní a slabá osobnost.

V dominantně submisivním vztahu vždy jeden z partnerů rozhoduje a druhý bezmezně poslouchá. Vztah jako takový tedy řídí dominantní jedinec, který svého submisivního partnera po všech stránkách viditelně či skrytě ovlivňuje. Skrytí manipulátoři bývají inteligentnější a svůj nátlak na druhého strategicky plánují. Submisivní jedinec tak činí postupně větší a větší ústupky, zprvu aniž by si to uvědomoval. Samozřejmě, může za to i prvotní zamilovanost, během níž si partnera idealizuje a věří jeho dobrým úmyslům.

Bohužel se postupem času může dominance partnera stupňovat. Poslušnost partnera si může začít vydobývat zvýšenou agresivitou, neustálými hádkami, ponižováním, ale i citovým vydíráním. Submisivní jedinec se ale i tak málokdy brání. Může za to obvykle strach, ale i snaha zavděčit se a udržet si partnerovu lásku. I když se nemusí jednat o případ domácího násilí, dominantně submisivní vztah může mít k domácímu násilí skutečně velmi blízko. Záleží většinou na tom, kam až poslušný partner svého manipulátora nechá dojít.

Vztah nejlépe funguje, pokud se role submisivity a dominance dynamicky střídají. To znamená, že každý z partnerů v něčem vyniká, ale o všem důležitém rozhodují partneři společně. Když se neshodnou, mohou se pohádat, ale neexistuje, aby ústupky a kompromisy dělal jen jeden z nich. Vítězem sporu je obvykle ten, kdo předloží lepší argumenty, a ne ten, který má silnější hlas či větší sílu.

Vše je o komunikaci, toleranci a vzájemném respektu. Pokud si partneři důvěřují, chovají k sobě úctu a vzájemně si váží svých předností, pak jejich partnerskou rovnováhu hned tak něco nenaruší. Dnes již existují dokonce kurzy, ve kterých se například dva dominantní partneři učí, jak spolu vycházet a umět se domluvit. [8]

3.4 Learyho interpersonální typologie

Timothy Francis Leary byl americký psycholog z Harvardovy univerzity, který se ve svých dílech zabýval mj. mezilidskou komunikací. Dle Learyho je základní motivací našich setkání s druhými redukovat úzkost. Někdo tak činí zvýšenou kritičností až agresivitou vůči druhým, někdo naopak vysoce spolupracujícím, laskavým postojem, aby si všechny naklonil na svou stranu. Někdo tak činí zvýšeným přejímáním zodpovědnosti, někdo naopak silnou podřízeností až submisí. Přirozené je uchovat si ve vztazích k druhým určitou flexibilitu, mít možnost zaujímat různé role a postoje (adaptivní forma). Někdo se však může zafixovat na jeden strnulý způsob vztahování se k druhým (maladaptivní forma), a není schopen reagovat adekvátně dané situaci.

Afiliace (přátelskost, vstřícnost, tolerantnost, srdečnost, pozitivní emoční ladění vůči druhým, láska) se v písmu projevuje oblými, měkkými tvary, plností, šířkou, středně velkou střední zónou, použitím girland. Pohyb je celkově plynulý, nenucený, mírný, připomínající ladnou křivku sinusoidy či vodního toku.

Hostilita (nepřátelskost, kritičnost, tvrdost až agrese, převládající odtahitý nebo negativní postoj vůči druhým, nenávisť) se projevuje naopak ostrostí, hubeností, těsností písma,

hranatými tvary, úhly, odpadlými koncovými tahy či naopak tahy tlakově vybíhavými (útočnost), celkově tvrdostí, napjatostí, prudkými přechody.

Adaptivní a maladaptivní formy interpersonální interakce

- 1) Dominantní typ s mírnou afiliací kolísá mezi přirozenou dominancí a hyperdominancí, kdy už tíhne k ovládnutí svého okolí pod záštitou dobra a lásky.
- 2) Soutěživý typ, jehož soutěživost nevede k pocitu dosaženého úspěchu, se stává neúnosně egocentrickým či narcistním.
- 3) Kritický, rázný typ se při maladaptivním způsobu chování stává agresivním, krutým či sadistickým.
- 4) Rezervovaný, nedůvěřivý typ se může stát rezistentní a za každou cenu oponující, věčným rebellem.
- 5) Skromný, podřídivý typ, který většinou potlačuje své reakce, se může stát extrémně poníženým až sebetrestajícím, masochistickým (obrací agrese na sebe).
- 6) Poddajný, učenlivý typ může mít tendenci k přílišné závislosti na druhých lidech a jejich pomoci, vyžaduje péči a podporu.
- 7) Přátelský, důvěřivý, spolupracující typ se může stát hyperafiliantním (přehnaně, za každou cenu milý a láskyplný), chce být s každým kamarád, za jakoukoli cenu.
- 8) Přirozeně odpovědný typ se může stát hyperresponsibilním jedincem (přebírá přílišnou odpovědnost za druhé), snaží se příliš, aby každému "bylo dobře". [9]

Obr. č. 1: Zjednodušené schéma interpersonálních tendencí dle Learyho.

3.5 Grafologie

Grafologie je jen jedním odvětvím ze skupiny pseudovědeckých postupů, známých jako „odhadování charakteru“. V různých dobách znalci charakteru předpokládali, že do naší duševní výbavy mohou nahlédnout s pomocí interpretace rysů obličeje (fyziognomie), rýh na dlani, hrbolků na hlavě (frenologie), tvaru pupínku (omfalomantie), tvaru vrásek na čele (metoposkopie), vzorců čajových lístků v šálku (tasseografie), směru paprsků světla, které se odráží od nehtů (onychomantie), nebo další oblíbené metody, vzhledu ječmenových koláčků (krihomantie). [10]

Moderní historie grafologie začíná v 17. století u italského lékaře Camilla Baldiho. Tím se inspirovala skupina katolických duchovních, mezi nimiž byl Abbé Jean-Hippolyte Michon, který v roce 1875 zavedl pojem „grafologie“. Michon je otcem „analytického“ přístupu, který pisatelům přisuzuje osobnostní vlastnosti na základě konkrétních „znaků“ v písmu, například podle tvaru nebo sklonu písma. [11]

Míru dominance a submitivity můžeme tedy analyzovat i z rukopisu.

3.5.1 Dominance

- velké písmo (zvětšený nárok na vlastní prostor, expanzivnost)
- zvětšení počátečních písmen a podpisu
- tlak (energičnost)
- rychlost (aktivita)
- hrany (rozhodnost)
- ostřejší přechody (ráznost)
- stoupající řádek (horlivost, nadšení)
- podtrhávání (sebezdůraznění)
- výrazné koncové tahy (sebejistota prezentace, autoritativnost)
- velké okraje (ovládá prostor, situaci)
- přetahování
- originalita (individuálnost)

Dominantní jedinec je sebejistý, přesvědčený o svých názorech, panovačný, agresivní, ctižádostivý a soupeřivý. Druhý ovládá pomocí příkazů a přebíráním odpovědnosti. [12]

as Blair and his cabinet of war criminals, conducting
 campaigns against "knife crime" and criminalising a
 generation of working class petty offenders with
 ASBOs, is entirely lost upon the mass population,
 addicted to conditioning by a media devoted to
 trivia and celeb culture. Meanwhile, the major
 criminals running the country flourish and thrive
 as usual without interference of any significance,

Barry wishes,

Obr. č. 2: Rukopis Iana Bradyho

3.5.2 Submisivita

- malé písmo (skromnost, podřídivost, opatrnost)
- slabý tlak (slabší vitalita, křehkost)
- pomalost (pasivita)
- chabé girlandy, dvojoblourky (nepevnost, citlivost, diplomacie)
- oblost (citové založení, měkkost, mírnost, tolerance)
- klesající řádek (rezignace, útlum)
- silný pravý sklon (ovlivnitelnost, závislost)
- škrtání, opravy (projevy nejistoty)
- potlačené koncové tahy (zábrany v projevu)

Submisivní jedinec je podřídivý, mírný, poslušný, navenek přizpůsobivý, tolerantní k druhým, manipuluje (často nevědomě) nesamostatností a vyžadováním podpory. Bývá také dobrým posluchačem (zpovědní vrbou). [12]

31/5/02

My dear Audrey,
 In haste, a Ye for June.
 Watch, dressing gown 'sorted!' Also
 cheque received. Many thanks.
 Hope you are well,
 Love as always,
 Myra xxxxx

Obr. č. 3: Rukopis Myry Hindleyové

4. Zlo

Proč se z dobrých lidí stávají lidé zlí? Jak je možné, že normální lidé páchají zlo? A co je to vlastně zlo? To jsou otázky, na které se v této kapitole pokusím najít odpověď.

Pro pochopení, mi jako neivýstižnější, přijde následující příběh:

„...Student na univerzitě se postavil a zeptal se profesora: „Pane profesore, existuje chlad?“

„Co je to za otázku, samozřejmě že ano, tobě nikdy nebylo chladno?“

Studenti se zasmáli otázce spolužáka, ale ten pokračoval:

„Ve skutečnosti, pane, chlad neexistuje, v souladu se zákony fyziky je ve skutečnosti chlad pouze nepřítomnost tepla. Člověka a předměty můžeme popsat a určit jejich energii na základě přítomnosti anebo vytvoření tepla, ale nikdy ne na základě přítomnosti či vytvoření chladu. Chlad nemá svoji jednotku, kterou ho můžeme měřit. Slovo chlad jsme si vytvořili my lidé, abychom mohli popsat to, co cítíme v nepřítomnosti tepla.“

Student pokračoval: „Pane profesore, existuje tma?“

„Samozřejmě, že existuje,“ odpověděl profesor.

„Znovu nemáte pravdu, tma stejně tak neexistuje. Ve skutečnosti je tma díky tomu, že není přítomno světlo. Můžeme zkoumat světlo, ale ne tmu. Světlo se dá rozložit. Můžeme zkoumat paprsek za paprskem, ale tma se změřit nedá. Tma nemá svoji jednotku, ve které bychom ji mohli měřit. Tma je jen pojem, který si vytvořili lidé, aby pojmenovali nepřítomnost světla.“
Následně se mladík zeptal: „Pane, existuje zlo?“ Tentokrát profesor nejistě odpověděl:
„Samozřejmě, vidíme to každý den, brutalita ve vztazích mezi lidmi, trestné činy, násilí, všechno toto není nic jiného, než projev zla.“

Na to student odpověděl: „Zlo neexistuje, pane. Zlo je jen nepřítomnost dobra, tedy Boha. Zlo je výsledek nepřítomnosti lásky v srdci člověka. Zlo přichází tak, jako když přichází tma, nebo chlad – tedy v nepřítomnosti světla, tepla a lásky.

Tím studentem byl mladý Albert Einstein...“ [13]

4.1 Luciferův efekt

Luciferův efekt je termín užitý americkým psychologem Philipem Zimbardem pro formulaci stavu, kdy se dobro mění ve zlo. Jedná se také o metaforické přirovnání přeměny

anděla v d'ábla. Zimbardo napsal také stejnojmennou knihu zabývající se touto tematikou.
[14]

Jedna z nejstarších a nejznámějších kosmických proměn se týká Lucifera. Lucifer, „světloňoš“, byl nejoblíbenější anděl Boží. Jednoho dne se mu však vzepřel, byl vyhnán a stal se z něj Satan, tvůrce všeho zla. Pohádkové vidění světa se nám často snaží naznačit, že věci jsou buďto černé nebo bílé. Že existuje jen dobro a zlo, a že jsou jen dobří a zlí lidé. Není tomu tak. Dobro i zlo je v každém z nás. Stejně jako Lucifer byl původně dobrý a postupně začal páchat zlo, i lidé jsou schopni činů, které jsou v rozporu s jejich přesvědčením.

Alexandr Solženicyn řekl: „...*Kdyby to všechno bylo tak jednoduché! Kdyby existovali zlí lidé, kteří by někde zálučně páchali zlé činy, bylo by nutné je jen oddělit od nás ostatních a zničit. Ale hranice rozdělující dobro a zlo prochází srdcem každé lidské bytosti. A kdo je ochoten zničit kus vlastního srdce?*“ [15]

„...*V dnešním světě je moc zla a jeho moc je velká...*“ [16]

Když se podíváme na obrázek, vidíme anděly, které střídají d'áblové. Jeden bez druhého nemohou existovat. V každém z nás je potenciál zla i dobra.

Obr. č. 4: Andělé a d'áblové

4.1.1 Desatero dle Philipa Zimbarda, vedoucí k Luciferovu efektu:

1. Nabídnout ideologii sugestivní tak, aby zdánlivě ospravedlnila jakékoli chování vedoucí k jejich cílům.
2. Připravit pro jedince formu ústního nebo písemného závazku, který toto chování opravňuje.
3. Přidělit účastníkům role s kladnou pověstí (např. učitel, žák,...)
4. Určit pravidla, která se musí dodržovat, i když už ztratí smysl.
5. Posunout význam činu (ubližování dětem změnit v pomoc učícím se pomocí trestu).
6. Rozptýlit zodpovědnost za negativní výsledky.
7. Začínat malým, zdánlivě bezvýznamným krokem.
8. Kroky rozkouskovat tak, že se stěží dají odlišit.
9. Pomalu měnit povahu příkazů.
10. Maximálně zkomplikovat proceduru "vystoupení z pokusu". [17]

„...Zimbardův celoživotní výzkum dokazuje mj. platnost slov britského politika a filozofa 18. století Edmunda Burkeho, že jedinou nutnou podmínkou vítězství zla je, aby dobří lidé zůstali neteční. Čím více lidí čelí nemorálnímu jednání, tím paradoxně nižší je jejich ochota vůči zlu vystoupit. Každý předpokládá, že to jsou ostatní, kteří mají či mohou pomoci. Sníží se tak osobní zodpovědnost zapojit se a nezasáhne nikdo. Zvítězí konformita, jelikož lidé nechtějí riskovat, že na ně dopadnou sankce, vystoupí-li proti pro mnohé fungujícímu systému...“ [18]

4.2 Efekt přihlížejícího

Pokud je někdo svědkem nějakého zlého skutku, a nezasáhne, nese svědek stejný podíl viny, protože se dle Zimbarda stává spolupachatelem. Tito lidé podléhají tzv. **efektu přihlížejícího** (*bystander effect*). [19]

Zlo dopuštěné lze stavět na stejnou úroveň, jako zlo přímo spáchané. Efekt přihlížejícího je jedním z dobře prokázaných objevů sociální psychologie. Stane-li se více osob svědky mimořádné situace, je méně pravděpodobné, že jednotlivci zasáhnou. V mimořádné situaci zmírňuje přítomnost ostatních svědků motivaci pomoci.

V 60. letech 20. století se v USA událo několik násilných trestných činů, při nichž ochota svědků pomoci selhala. Nejznámějším je případ vraždy **Kitty Genovese**. V roce 1964

došlo v Queensu v New Yorku k vraždě mladé ženy. Když se pozdě v noci vracela domů, byla napadena neznámým mužem. Její volání o pomoc zaslechli obyvatelé čtvrti. Jeden z nich pachatele okřikl, ať nechá ženu být, tím jej vystrašil a odehnal. Svědci útoku z oken svých bytů viděli, jak se zraněná žena schovala do nejbližšího domu. Nikdo ze sousedů však nezavolal policii, ani se ženě nesnažil jinak pomoci. Pachatel se později vrátil a svou oběť napadl znovu. Přestože někdo nakonec policii přivolal, bylo již pozdě a mladá žena zemřela. Případ Kitty Genovese vzbudil velkou pozornost médií i veřejnosti. V novinách se objevily články s titulky „Třicet osm lidí sledujících vraždu nezavolalo policii“ či „38 přihlíželo ztrátě života“. Případ otřásl představou o základních hodnotách lidství a vyvolal otázky, proč někdy lidský soucit selhává. Psychoanalytici hovořili o netečnosti svědků jako o následku života v anonymním velkoměstě. Sociologové připisovali nečinnost přihlížejících „syndromu katastrofy“, kdy na otřes pocitem bezpečí a jistoty lidé reagují psychickým odtazením se od situace až ignorací. Jiní uváděli vliv násilí v médiích, apatii, lhostejnost a „studenou společnost“. Po ukázce šokující apatie svědků vraždy Kitty Genovese se v sociální psychologii dostala do popředí otázka, proč lidé nepomohou, když by měli. Reakce přihlížejících byla podobná davovému chování v jiných mimořádných situacích, např. při dopravních nehodách či požárech, kdy okolo stojící lidé fascinovaně sledují dění, aniž by zasáhli. [20]

„...Osobní zodpovědnost se rozkládá, a jestliže ani ostatní nereagují, pak asi situace není tak vážná a není třeba se angažovat...“ [21]

5. Profil pachatele

Přínosem psychologie při vyšetřování trestných činů je technika zvaná profilování. V současné době se začíná používat název „Analýza trestného činu“, což je analýza vzorců chování, charakteristik místa činu a vztahujících se trestných činů, zejména pokud jde o čin sériový. Musíme si uvědomit, že profil pachatele nebo místa činu je pouze tak dobrý, jak dobře je shrnut veškerý materiál potřebný k vytvoření profilu. Profil nemůže napravit chyby ve vyšetřování a ani neslibuje přesnou identifikaci pachatele. Hlavní rolí výsledného profilu je poskytnutí pomoci při výběru možných podezřelých a při zaměření vyšetřovací strategie. [22]

Kriminální profilovači jsou vyškolení odborníci, kteří tvrdí, že na základě konkrétních detailů, z jednoho či více zločinů, dokážou vydedukovat osobnost zločince, jeho behaviorální a tělesné charakteristiky. Tímto způsobem mohou pomoci vyšetřovatelům popsat osobu, která je za daný zločin či zločiny zodpovědná. Americký Federální úřad pro vyšetřování (FBI) kriminální profilovače využívá v zhruba tisícovce případů ročně.

5.1 Sériový vrah (serial killer)

Z hlediska definice FBI je za sériovou vraždu považováno spáchání série dvou nebo více vražd jedním nebo více pachateli během odlišných akcí. Kritériem tedy není jen rozdílný čas a rozdílné místo, ale hlavně zcela nová událost.

Pro definici byla klasifikována čtyři základní východiska:

- 1) na sériové vraždě se může podílet jeden nebo více pachatelů
- 2) jedná se o dvě nebo více zavražděných obětí
- 3) jednotlivé případy se vyskytují v různých akcích (odlišných událostech) a různých časech
- 4) uplynulá doba mezi akcemi odděluje sériové vraždy od masových [23]

Dalšími typy vrahů jsou:

- **Masový vrah (mass killer)**

Jedná se o spáchání čtyř nebo více vražd během jedné akce a to bez výrazného časového odstavu mezi vraždami

- **Záchvatový vrah (spree killer)**

Jedná se o spáchání dvou nebo více vražd jedním nebo více pachateli bez *cooling off* periody

Cooling off perioda = čas na rozmyšlení dalších činů, emocionální vychladnutí a přerušení série v čase. Tato perioda je příznačná pro profil sériového vraha, zatímco u záchvatového typu chybí. [24]

5.1.1 Dělení sériových vrahů

Sériové vrahy je možné rozdělit na základě různých hledisek a proměnných. Jedním z nejznámějších je typologizace vraha pomocí všech dostupných důkazů na místě činu do dvou kategorií na takzvané organizované a neorganizované vrahy.

Organizovaný vrah je často definován jako antisociální psychopat, který je ale během svých činů zcela při smyslech. Je to vysoce manipulativní jedinec s výbornou slovní zásobou. Věnuje velkou péči svému vzhledu a zdraví. Je to spíše extrovert, který je komunikativní a všeobecně oblíbený. Často žije v partnerském svazku, má děti a je členem místních organizací. Po jeho dopadení okolí jen stěží dokáže uvěřit, že právě tento spořádaný člověk mohl vraždit. Ve skutečnosti je to člověk bez emocí, soucitu a lhostejností k cizímu životu. Vybírá si oběti, které nezná a se kterými ho nic nespojuje. Často existují u oběti podobné vizuální znaky, které mu připomínají konkrétní osobu, která v něm někdy vyvolala negativní emoce. Svě činy pečlivě plánuje, vyčkává na ideální okamžik a ve svém počínání není zbrklý. Většinou za sebou nechává tři místa činu – místo únosu, místo vraždy a místo zbavení se oběti. Místo vraždy si předem vytipuje a pečlivě se snaží odstranit po sobě všechny stopy. V médiích poté pečlivě sleduje následky svých činů a průběh vyšetřování. Pokud se jedná o sexuálního sadistu, své uspokojení provádí až po smrti své oběti.

Neorganizovaný vrah je často definován jako asociální psychotik. Je introvertní, nespolečenský a nejistý v komunikaci. Většinou bývá sexuálně nezkušený a žije sám. Není příliš zručný, obtížně si hledá zaměstnání a následně má problém si ho udržet. O svůj vzhled přehnaně nedbá a je společensky nejistý. Po jeho dopadení okolí nebývá překvapeno, že se jedná o pachatele trestného činu. Při vraždě jedná impulzivně, vyhledává viditelně slabší a submisivní oběti. Často svou oběť zná a útočí bleskově, bez ohledu na místo činu. Nástroje smrti jsou dány okolnostmi činu a jedná se o uškrcení či ubití např. kamenem. Znásilnění a mučení provádí ještě před usmrcením oběti. Tělo ponechává na místě činu a nemá snahu ho výrazněji maskovat.

Toto rozdělení naráží na řadu dalších problémů. Někteří vrazi zcela záměrně imitují a kombinují charakteristiky obou typů. U jiných pachatelů je odraz indikátorů a stop na místě

činu spíše výsledkem nenadálého vývoje situace, kdy se z organizovaného vraha stává neorganizovaný. Jindy pachatel neplánoval vraždu, ale pouze znásilnění, jež skončilo smrtí z důvodu značného odporu oběti. Zvláštní okolností je také vražda, na které se podílí více pachatelů, z nichž má každý jiné sexuální preference a jinou signaturu. Za tímto účelem byla vytvořena skupina smíšených vrahů (mixed), která klasifikuje indikátory obou typologií a je citlivější k jejich analýze a interpretaci. Nacházíme rovněž případy, kdy byl pachatel při činu vyplašen a přerušen. Skličující pocit neúspěchu ho vede brzy k přepadení jiné oběti s vyšší projekcí agrese nebo k opětovnému vyhledání stejné oběti, u níž byl neúspěšný, a novému napadení. [24]

5.2 Metody využití psychologického profilu

Proaktivní metoda využití psychologického profilu úzce souvisí se spoluprací s médií. Jejím hlavním cílem je oslovení neznámého pachatele. Probíhá prostřednictvím tiskových konferencí, výzvami v novinách a zpravodajstvím. Informace jsou sděleny veřejnosti tak, aby pachatele vyprovokovaly, ale zároveň nepřispěly k jeho další trestné činnosti. Protože je to metoda nesoucí značné riziko, bývá využívána pouze v případech, kdy standardní postupy nepřinesly požadovaný výsledek.

Geografické profilování vychází ze zjištění, že mezi místy činu a zázemím hledaného pachatele existují určité souvislosti. Zázemím se rozumí okolí pachateli důvěrně známé, například okolí jeho bydliště či pracoviště. Zároveň ale musí pachatel počítat s možností, že právě v jeho zázemí ho mohou lidé snadno rozpoznat. Oblast, v níž se pohybuje a v níž páchá své činy, se proto časem zvětšuje a rozšiřuje stejně jako jeho sebevědomí a zkušenosti. Profesor David Canter přišel s **tzv. Kruhovou hypotézou**, kde se snaží přesněji určit místo zázemí pachatele. Canter zjistil, že po nějaké době se pachatel opět přibližuje k místu svého zázemí. Kruhová hypotéza spočívá v tom, že se na mapě znázorní místa činu a pozornost se věnuje těm, která jsou od sebe nejvíce vzdálená. A právě tato vzdálenost je průměrem kruhu, v jehož středu se nachází zázemí pachatele. [25]

5.3 Obsah psychologického profilu

Výsledkem psychologického profilování je psychologický profil neznámého pachatele, který by měl zpravidla zahrnovat tyto následující údaje:

- Pravděpodobné pohlaví pachatele a přibližný věk
- Rodinný stav a orientační odhad sociálních vazeb
- Dosažené vzdělání a předpokládanou úroveň rozumových schopností
- Pravděpodobné zaměstnání či profesní oblast
- Relativně stabilní, pro okolí zřetelné projevy chování
- Stupeň sexuální zralosti a případnou sexuální deviaci
- Kriminální minulost
- Odhad bydliště ke vztahu k místu činu
- Pravděpodobnou reakci na vyšetřování
- Pravděpodobnost recidivy [25]

5.4 Sedm fází vražd dle motivu a modu operandi

1) První fáze: Aura (The Aura Phase)

Proces začíná, když se potenciální pachatel uzavírá do svého vlastního světa, do nitra plného perverzních fantazií. Navenek působí naprosto normálně, jako vyrovnaný a slušný člověk. Jeho chápání reality uvolňuje do mysli vtíravé a zvrhlé představy o smrti a destrukci, které jej plně ovládají. Přicházející fantazie v něm vzbuzují nátlak a nutkání pro jejich vnější projev činem. Pachatel není schopen čelit nátlaku vlastních představ a začíná je realizovat. Již dříve pracoval s takovou fantazií ve své mysli, kde byla zakomponována do jisté míry snové teatrálnosti a prostoru s aranžmá, které při svých reálných činech zamýšlí dodržet.

2) Druhá fáze: Vyhledávací, Navíjecí (The Trolling Phase)

Pachatel pozoruje a vyhledává svou oběť. Lokalizuje místo nejvhodnějšího útoku, kde by došlo k naplnění jeho touhy a chtění na nejvhodnější oběti svých zhoubných představ. Může se pohybovat kolem škol, projíždět obytné čtvrti a vyhlášená místa setkání lidí nebo navštěvovat místa „milostných dostaveníček“ za účelem voyeurismu. Takový člověk se dokáže vracet až několikrát na stejné místo v případě, že předtím neuspěl. Často cestuje po celé zemi a přitom v každé lokalitě nové vraždy vyhledává podobná místa jako třeba park nebo autostop. Modely takové lokalizace mohou být někdy i přenosné zkušeností a znalostí postupů někoho jiného předtím. Příkladem je třeba sériový vrah Andrej Čikatilo,

který navazoval kontakt s lidmi na nádražích, přičemž obdobným způsobem pracoval Fritz Haarmann padesát let před ním a mnozí „napodobitelé“ po něm.

3) Třetí fáze: Opanování (The Wooing Phase)

V některých případech pachatel jednoduše udeří bez varování. Chytne svou oběť na ulici nebo vtrhne do domu, kde zabije každého, koho potká. Často se vyžívá v satisfakci z nalákané oběti do jeho obklíčení. Vyžívá se v její nedostatečné obraně. Plánuje moment překvapení nebo léčku, pomocí které vzbudí v oběti, prostřednictvím vstřícnosti, mylnou důvěru. Při lákání často používají předměty, pro něž se oběti snadno nadchnou. Dětem nabízejí hračky a pamlsky. V chudých zemích vrazi často těží z rozdávání jídla nebo replik šperků. Na druhé straně jsou ti, kteří vejdou do pečlivě vybraného domu na okraji města nebo na odlehlém místě, kde po vraždě i několik dnů bydlí a poté místo opustí a přesunou se na jiné místo či do jiného města. Takové vyšetřování trestného činu poté není jednoduché, neboť se komplikuje kompletace všech materiálů od jednotlivých vyšetřovatelů. [26]

4) Čtvrtá fáze: Ukořistění (The Capture Phase)

Další krok pramení ze samotné léčky, se kterou se vydá pachatel za svou obětí. S nadšením sleduje její vystrašenou reakci ze vzniklé situace, kdy ho mnohdy uchvátí jeho vlastní sadistické hry. Nejprve však musí oběť donutit, aby se povznesla nad svůj strach, často přívětivou nabídkou jako je například doprovod domů. V takové situaci následně oběť většinou velmi rychle zjistí, že něco není v pořádku, například že auto, do něhož nasedla, jede jiným směrem, než je její bydliště, či že jsou zamčené dveře, čímž je jí znemožněn případný útek. Poté nastává změna, kdy ji zprvu příjemný člověk spoutá a pro svou vlastní zábavu a potěšení jí usměvavě vysvětlí, že nemá ani v nejmenším úmyslu ji propustit.

5) Pátá fáze: Vražedný akt (The Murder)

Jestliže zabíjení nahrazuje požitek ze sexuálního aktu, tak pro mnoho sériových vrahů je příznačná ta skutečnost, že orgasmus zažívají již při týrání či trýznění své oběti. Soustavné vyvrcholení prožívají při naplnění svých představ v realitě činu. Sériový vrazi většinou po celou dobu svého působení preferují jeden zažitý způsob usmrcení od škrcení, ubodání či ubití až k pomalé a trýznivé smrti umučením. Mnoho vrahů si zakládá na svém rukopisu a se vzrušením sledují postup vyšetřování. Vrací se na místo činu, sledují zprávy v médiích a poslouchají obavy občanů. Někteří mají dokonce tendence komunikovat s policií

prostřednictvím telefonátů či dopisů, z důvodu upozornění na neschopnost policie či na svou genialitu při provedení činu.

6) Šestá fáze: Trofeismus (The Totem Phase)

Během činu je pachatel v transu uspokojení svých tužeb, ale po intenzivní době, kdy prožíval nadšení ze zabíjení, popřípadě i tortury či znásilnění, najednou přichází uvědomění si pomíjivé situace v jejím náhlém vývoji od frenetičnosti až k útlumu. Proto často pro připomenutí si vypjaté zkušenosti odnáší z místa činu nebo přímo z oběti „suvenýr“, tedy něco, co mu vytváří asociaci prožitku. [24]

Například v bytě amerického sériového vraha Jeffreyho Dahmera našli policisté po jeho zadržení desítky částí lidských těl, jež byly po celém bytě rozesety jako suvenýry. [27]

7) Sedmá fáze: Skleslost (The Depression Phase)

Po vraždě pachatel často zažívá zkušenost emocionální skleslosti a postkoitální tristenze. Tento stav může zapříčinit i pohnutku ze spáchání sebevraždy, mnoho sériových vrahů však kompenzuje nakumulované touhy v zopakování vraždy a většinou se vzrůstající potřebou čerstvé krve. [28]

Například americký sériový vrah Theodore Robert Bundy, který má na svědomí vraždu minimálně třiceti mladých žen, zažíval dle svých slov po vraždách pocity viny a opovrhování nad sebou samým. Byl však příliš slabý na to, aby svou touhu ovládl a se zabíjením přestal. [24]

6. Kasuistiky

6.1. kasuistika č. 1: Myra Hindleyová a Ian Brady

Myra Hindleyová se narodila 23. července 1942 v chudé dělnické čtvrti Gorton v anglickém Manchesteru, jako prvorozená dcera Nellie a Boba Hindleyových. Matka pracovala jako strojní mechanika v továrně. Otec bojoval během 2. světové války v severní Africe a sloužil u elitního výsadkového pluku. Myru do jejich tří let vychovávala pouze matka spolu s babičkou. Byly součástí velmi pevné a milující komunity, ve které se všichni znali. Myra byla klidné dítě, se kterým nebyly potíže, ale když se narodila její sestra Maureen, situace se změnila. Pro Hindleyovi byla výchova dvou dětí obtížná, a tak přestěhovali Myru k její babičce do vedlejší ulice. Otec byl armádou zocelený muž a na svou dceru kladl stejné nároky. Když Myru v jejích osmi letech napadl na ulici místní chlapec a ona přiběhla uplakaná domů, donutil ji, aby to útočníkovi vrátila i s "úroky". Později si do deníku napsala, že toho dne dosáhla svého prvního vítězství. Velmi ráda si četla a mezi její oblíbené autory patřila Beatrix Potter a Enid Blyton. [29]

Myra navštěvovala místní státní školu a byla velmi chytrá. Navzdory tomu ale, kvůli své sporadické školní docházce, kterou ji babička tolerovala, nezvládla závěrečné zkoušky. Musela nastoupit na nižší střední, kde patřila k nejlepším žákyním s vynikajícími výsledky.

„...Vzorná studentka, odstrčená od všech vrstevníků, raději utíkala do samoty, psala povídky a básně, aktivně sportovala. Známa svou uvědomělostí a zodpovědností pracovala často po škole jako chůva v místních rodinách. S důvěrou a bez rozpaků jí svěřovali své děti...“ [24]

Myra měla už od poměrně raného dětství kamaráda, který se jmenoval Michael Higgins a se kterým trávila spoustu času. Imponovalo jí, že mají stejné iniciály a vnímala ho coby mladšího bratra. Jednoho slunečného dne, když neměla Myra čas jít si s ním zaplavat do místního rybníka, došlo k tragédii. Michael Higgins utonul. Myra byla z jeho smrti naprosto zničená, dávala si ji za vinu a stáhla se do sebe. Často chodila navštěvovat jeho matku a dokonce se dala na katolickou víru. Odešla ze školy a na své sedmnácté narozeniny se zasnoubila s Ronnie Sinclairem, místním chlapcem, který pracoval v koloniálu. Některé zdroje uvádějí, že ke svatbě vůbec nedošlo [30], naproti tomu jiné zdroje zmiňují, že se vzali a usadili se ke spokojenému životu v malém domku na předměstí. [24]

Nakonec Ronnieho opustila a našla si práci jako písarka a sekretářka v Millwards Merchandising, kde poznala svého partnera ve zločinu, Iana Bradyho. Toto osudové setkání vedlo později k tomu, že ji dali novináři přezdívku “nejd’ábelštější žena Británie“ - "the most evil woman in Britain".

Obr. č. 5: Myra Hindleyová

Ian Brady, vlastním jménem Ian Duncan Stewart, se narodil 2. ledna 1938 ve skotském Glasgow. Jeho matka Peggy Stewartová byla pokojská a otce nikdy nepoznal. Jeho matka tvrdila, že to byl novinář, který zemřel ještě před chlapcovým narozením. Kvůli finančním problémům musela dát matka Iana ve čtyřech měsících do adoptivní péče Marie a Johna Sloanových. Ti odpověděli na inzerát, který Peggy vyvěsila na nástěnku v místní trafice. Vyrůstal na předměstí zvaném Gorbals, kde ho matka každou neděli navštěvovala a nosila mu dárky, nechala se ovšem oslovovat pouze jako teta. V dětství to měl těžké, jeho adoptivní rodina byla chudá a musel se o sebe postarat sám. Měl pocit, že nikam nepatří a neměl nikoho, ke komu by vzhlížel. Týral zvířata a ve svých deseti letech zabil první kočku, kterou hodil z panelového domu. Byl samotářský, mlčenlivý a uzavřený do sebe. Na druhou stranu často míval návaly vzteku a měl problém se integrovat se svými vrstevníky. [32]

V jeho dvanácti letech se jeho vlastní matka odstěhovala do Manchesteru.

„...Říkal, že mu bylo čtrnáct nebo patnáct, jezdil tehdy venku na kole a udělalo se mu zle. Šel domů a ve dveřích se mu stalo něco podivného, zřejmě upadl do bezvědomí a tehdy prý stál tváří v tvář smrti. Viděl zelený obličej, který si vyložil jako její tvář...“ [33]

Připadal si izolovaný, pronásledovaly ho děsivé představy a v patnácti letech odešel ze školy. Začal mít problémy se zákonem. Rodina Sloanových se později přestěhovala do osady Pollok. Brady byl přijat na Shawlandskou akademii, která byla určena pro nadprůměrné žáky. V akademii se však jeho chování prudce zhoršilo. Většinou se jednalo o drobné krádeže. Byl také obviněn z ohrožování své bývalé přítelkyně vystřelovacím nožem po té, co šla tancovat s jiným chlapcem. Soud mu nařídil opustit Glasgow a poslal ho k jeho vlastní matce do Manchesteru. Tam přijal příjmení svého otčima, irského obchodníka Patricka Bradyho, který ho zaměstnal u sebe ve firmě jako vrátného. Ian se ale nepolepšil a navíc začal ve větší míře holdovat alkoholu. V sedmnácti letech byl odsouzen k trestu odnětí svobody ve věznici Strangeways. Tam začal číst znepokojivou literaturu. Mezi jeho oblíbené knihy patřilo *120 dní sodomy* od Marquise de Sades nebo Hitlerův *Mein Kampf*. Začal být fascinován nacismem a sadismem. Po svém propuštění v listopadu roku 1957 se ještě více uzavřel do sebe a vystřídal několik zaměstnání. Psal se rok 1959, když začal pracovat jako účetní v Millwards Merchandising. Tam se seznámil s Myrou Hindleyovou.

Obr. č. 6: Ian Brady

Ian začal Myru, od první chvíle kdy ho potkala, fascinovat. Byl atraktivní, velmi pohledný a vždy výborně oblečený. Začala si vést poměrně dětinský deník, kam si psala věci jako „*Dnes se na mě podíval.*“, „*Dnes na mě Ian poprvé promluvil.*“ [31]

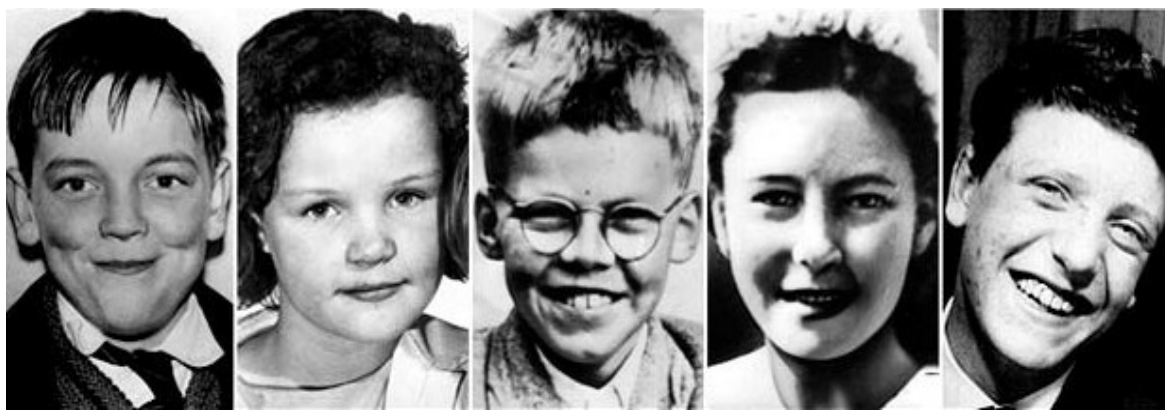
Ian Brady byl přinejmenším bisexuál, ale dost pravděpodobně více homosexuál než heterosexuál, takže se Myra pohybovala spíše na periferii jeho pozornosti. Dohromady se dali až na jednom vánočním večírku. Od té doby byli neustále spolu. Od počátku jejich vztahu ji začal Ian podsouvat své názory na politiku, na život i na sex. Hned na první schůzce ji vzal na promítání záznamu norimberských procesů a během následujících týdnů ji přehrával Hitlerovi proslovy a předčítal své oblíbené knihy. Nadšeně mu naslouchala a přijala všechny jeho zvrácené filosofické teorie. Myřina rodina nebyla z Iana, vzhledem k jeho kriminální minulosti, od samého počátku jejich vztahu nadšená.

„...Odbarvila si vlasy a začala nosit oblečení z období války, jen aby byla důstojnou partnerkou...“ [24]

Myra se nechala Ianem velmi brzo naprosto ovládnout. Proměnila se z veselé upovídané holky na loutku, která s nikým nechtěla mluvit a ostatní ignorovala. Přestala chodit do kostela, protože podle Bradyho žádný Bůh neexistoval. Její osobnost se postupně spojila s jeho.

Na začátku roku 1963 se Brady rozhodl Myřinu slepou oddanost otestovat. Začal plánovat bankovní loupež a potřeboval, aby ho Myra po loupeži z banky odvezla. Hindleyová si okamžitě udělala řidičský průkaz, přihlásila se do místního střeleckého klubu a opatřila zbraně. O tom, zda k loupeži došlo, či nikoliv, se informace opět různí. Podle některých zdrojů loupež provedli, aniž by byli odhaleni [24] a dle jiných z plánu nakonec sešlo. [30]

Ať to bylo jakkoliv, Brady získal to, po čem vždy toužil. Konečně měl oddaného partnera ve zločinu. „*...Měl tolik nádherných snů a plánů a na ni to evidentně dělalo velký dojem. Naneštěstí Brady měl ve skutečnosti na mysli mučení a zabíjení a ji to smetlo spolu s ním, jeho jed ji nakazil...*“ [31]

Obr. č. 7: Oběti Myry Hindleyové a Iana Bradyho

John Kilbride, Lesley Ann Downeyová, Keith Bennet, Pauline Readeová a Edward Evans.

Šestnáctiletá **Pauline Readeová** se 12. července roku 1963 vydala za zábavou. Brady, který postával se svou motorkou nedaleko, problikl Hindleyovou dálkovými světly na znamení, že to je ta pravá oběť. Pauline byla sice v pořadí až druhá, kterou Brady vybral, ale v prvním případě Hindleyová rozhodla, že počkají na někoho jiného, protože se jednalo o dítě ze sousedního domu. Hindleyová vedle Pauline zastavila autem a požádala ji o pomoc s hledáním ztracené rukavice. Odvezla ji do močálů Saddleworth, kde ji Brady znásilnil a uškrtil, poté ji společně pohřbili. Paulina vražda byla první ze série vražd, která následovala.

Další obětí se stal dvanáctiletý **John Kilbride**, kterého Hindleyová unesla 23. listopadu téhož roku z místní tržnice. Scénář vraždy byl stejný jako v prvním případě. Brady ho znásilnil, uškrtil a s pomocí Myry pohřbil v močálech. Když ho našli, měl vlastním spodním prádlem svázané nohy. O sedm měsíců později čekal stejný osud i dvanáctiletého **Keitha Benneta**, kterého Hindleyová unesla, když se sám vydal k prarodičům. V té době žil Ian s Myrou a její babičkou v Hattersley poblíž Manchesteru. Když se nastěhovali, byli z nich sousedi nadšeni, protože Ian z vlastní iniciativy zušlechťoval okolí. Nic nenásvědčovalo tomu, že by se mělo jednat o bezcitné vrahy.

Další únos uskutečnili 26. prosince 1964. Obětí se stala desetiletá **Lesley Ann Downeyová**, kterou si Myra vyhlédla na pouti. Tentokrát však neodvezli dívku do močálů, ale k sobě domů. Tam měli prostor pro mučení, fotografování a pořizování nahrávek, na kterých je slyšet Lesley, která prosí Myru o pomoc, zatímco jí Brady ubližuje. Ta jí okřikuje, ať je zticha, protože by ji mohli slyšet sousedi. Právě tato nahrávka se stala klíčovým důkazem,

díky kterému byla Hindleyové prokázána účast na vraždě. Následující den odvezli tělo pohřbít do močálů. [31]

Brady byl stále sadističtější a Hindleyová už mu jako komplic nestačila. Do svých plánů chtěl zasvětit někoho dalšího. Tím se měl stát manžel Myřiny setry Maureen, David Smith. Brady byl jednou svědkem toho, když se David rozčilil a popral, to mu imponovalo. Hlavně ale viděl jeho emoční slabost poté, co přišli s Maureen o dítě.

Sedmnáctiletého **Edwarda Evanse** si Brady s Hindleyovou vyhlédli 6. října roku 1965 v hospodě v Manchesteru a přesvědčili ho, aby s nimi šel domů. Toho večera pozvala Myra na návštěvu i Davida Smithe. Zavedla ho do kuchyně právě ve chvíli, kdy Brady zatínal sekeru do Evansovi hlavy. David se ale k jejich vraždění přidat nechtěl a poté, co jim pomohl uklidit důkazy, zavolal policii. Ian Fairley, detektiv, který jako první dorazil na místo činu, řekl: „...*Vypadali jako decentní pár, jako lidé z vyšší vrstvy. Brady vůbec nevyšloval a nekřičel. Jak se ukázalo, tak v prvním patře spala babička Hindleyové a byl tam ještě jeden zamčený pokoj. V domě bylo uklizeno a nic nenasvědčovalo tomu, že by se tam odehrál nějaký zločin. Brady řekl Hindleyové, ať nám dá klíče. My jsme vyšli nahoru do zamčeného pokoje a našli tam tělo Edwarda Evanse svázané v embryonální poloze a ukryté v pytli. Brady a Hindleyová se chovali, jako by se nic nedělo, jako by to pro ně byla každodenní situace...*“ [33]

V tomto bodě se zdroje opět rozcházejí. Dle některých zdrojů bylo tělo oběti nalezeno v zamčeném pokoji. [33] a dle Drbohlava policie přistihla vrahy ve chvíli, kdy tělo oběti porcovali nožem v kuchyni. [24]

V dubnu roku 1966 stanuli vrahové z močálů před soudem. Na základě nalezených důkazů byli obviněni ze tří vražd - Johna Kilbrida, Lesley Ann Downeyové a Edwarda Evanse. Oba dva byli odsouzeni na doživotí. Přesto, že je soud rozdělil, měli jednu věc společnou, tajemství o dvou tělech pohřbených v močálech Saddleworth. Brady a Hindleyová byli sado-sexuální zabijáci. Tito konkrétní vrazi se stávají závislými na tom, způsobovat svým obětem utrpení a potěšení jim přináší jakási perversní hra na kočku a myš. Svou kořist sledují, chytí a poté zabijí. V případě Bradyho a Hindleyové byli těmito oběťmi děti.

V roce 1970 přerušila Myra s Ianem veškeré kontakty. Jeho vliv na ni byl nenapravitelně narušen, když si uvědomila, že ho už nikdy neuvidí. Poté začala usilovat o své propuštění, v čemž nepolevila až do své smrti. Brady o podmíněčné propuštění nikdy

nepožádal a byl se svým trestem smířený. V roce 1986 změnila Hindleyová taktiku a místo trvání na své nevině učinila veřejné přiznání. Brady, který za žádnou cenu nechtěl, aby se Myra dostala z vězení, na to zareagoval obdobně a vypověděl, že spolu spáchali další dvě vraždy. Ministerstvo spravedlnosti nařídilo policii, aby znovu otevřela vyšetřování. V létě následujícího roku bylo na Myrou označeném místě nalezeno tělo Pauline Readeové. Tělo Keitha Benneta se nikdy nenašlo, ale díky Hindleyové měla policie alespoň informace o tom, jak zemřel. Poté, co v roce 1999 požadoval Brady možnost vyhladovění k smrti, byl přemístěn do psychiatrické léčebny. Soud jeho žádost zamítl a nařídil udržovat ho při životě umělou výživou. Hindleyová zemřela v roce 2002 ve vězení na bronchopneumonii.

Jak mohl ze zdánlivě normálního dítěte vyrůst tak perversní dospělý, kterého těší pohlavní zneužívání a vraždění dětí? Abychom mohli posoudit míru vlivu, jaký měl Brady na Hindleyovou, musíme prozkoumat okamžik, kdy byli rozděleni. Vliv Bradyho na Hindleyovou pokračoval i několik let po jejich uvěznění. Neustále si psali a dokonce požádali o povolení uzavřít sňatek. Ale propast, která se mezi nimi vytvořila, se neúprosně zvětšovala. Vycházela hlavně z jejich rozdílné reakce na samotné uvěznění. Brady svůj trest přijal a brzy přivykl vězeňskému životu. Zatímco Hindleyová i nadále trvala na své nevině a tvrdila, že se vražd neúčastnila, jen získávala oběti pro Bradyho. Myra všechny kolem sebe přesvědčila, že pouze podlehla Bradyho vlivu. I podle odborníků se Myra napravila a svých činů litovala. Ve vězení dokonce znovu přistoupila na katolickou víru.

6. 2. kasuistika č. 2: Dana a Jaroslav Stodolovi

Dana Stodolová, roz. Bábiková, se narodila 19. července roku 1970 v malé slovenské vesnici nedaleko Rimavské Soboty. Její otec, traťový dělník, hodně pil a bil jí, její matku i sestru Ingrid. Poprvé se vdávala, když jí bylo patnáct let a již byla těhotná. Její manžel, stejně jako otec, holdoval alkoholu a pro ránu nešel daleko. Nestaral o ní a o dceru, a tak požádala o rozvod. Poté odjela i s dcerou do České republiky. V roce 1997 se s plánem zbohatnout odstěhovala do Kanady, o dceru Danu se jí zatím starala matka a sestra. V Kanadě ovšem skončila jako striptérka a zřejmě i příležitostná prostitutka. Když byla jednoho večera na cestě z práce znásilněna, psychicky se zhroutila a skončila na antidepresivech. Vrátila se do Čech a zanedlouho se opět provdala, tentokrát za podnikatele z Kladna. Ale ani toto manželství nevydrželo. Stodolová z jeho krachu vinila sebe a svůj psychický stav. Ani její trestní rejstřík nebyl bez chyby, byla dvakrát odsouzena, a to za neplacení výživného a krádež. Po druhém rozvodu se odstěhovala k matce do Slavošova. Tam se začala stýkat s Jaroslavem Stodolou, se kterým se ovšem nepotkala poprvé, chodili spolu v době, kdy se jako osmnáctiletá přistěhovala s tehdy dvouletou dcerou do Čech.

Jaroslav Stodola se narodil 8. května roku 1966. Pocházel z problémové rodiny, v mládí utekl z domova a osamostatnil se. Přesto, že nevyrůstal v láskyplném prostředí, byl velmi milý a na své okolí působil jako klidný člověk. Problém nastal, když se mu dostal do rukou alkohol, to byl potom agresivní a nepříjemný. Po svatbě žili společně s matkou Dany Stodolové ve Slavošově, kde si také vyhlédli svou první oběť.

Obr. č. 8: Dana a Jaroslav Stodolovi

První obětí manželského páru se stal 16. listopadu 2001 75letý **Stanislav Šanda**. Manželé celou noc probírali všechny možné eventuality přepadení důchodce i způsob hledání jeho peněz. Při plánování vypil Stodola, dle svých slov, téměř tři litry vína. Krátce před třetí hodinou ráno mu manželka pomohla nasadit silonovou punčochu přes obličej a na hlavu paruku s černými dlouhými vlasy. Stodola měl důchodce přepadnout a najít v domě peníze. Neměli v plánu ho zabít, pouze svázat a pak čekat, než ho někdo najde. Stodolová měla za úkol hlídat svou matku, aby si nevšimla Stodolovi nepřítomnosti. Když přišel Stodola k domu své oběti, viděl, jak odchází do chléva a nechává dveře od domu otevřeny. Využil příležitosti, vnikl do domu a schoval se v předsíni za závěs. Po návratu muže srazil na podlahu a nutil ho vydat mu peníze. Napadený muž mu dal 40.000 Kč, současně mu však strhl z obličeje punčochu a poznal v něm svého souseda. Stodola ho ze strachu z prozrazení uškrtil. Poté přenesl tělo muže do postele, kolem rozmístil zapálené svíčky a z domu odešel. Svíčky způsobily požár a při jeho likvidaci došlo i k zahlázení stop. Kromě peněz si z domu Stodola odnesl i elektronickou vrtačku, jídlo, alkohol a vkladní knížky s celkovým vkladem 54.000 Kč. Přivolaný lékař stanovil jako příčinu smrti sebevraždu. Zdravotní pitva byla provedena na oddělení patologie Nemocnice v Pardubicích. Lékař zjistil tržně zhmožděná poranění v krajině čelní, temenní a spánkové. Pitvu však nepřerušil a policii nevyrozuměl. Mimo to přehlédl zlomeninu jazyky a zakrvácení měkkých tkání v jejím okolí. Toto zranění vždy svědčí o rdoušení. Případ byl v lednu 2002 odložen. Stanislav Šanda údajně po smrti své ženy prohlašoval, že jednou dům zapálí, čili nebyl důvod se domnívat, že by příčinou jeho smrti mohlo být cizí zavinění. Zajímavostí je, že Jaroslav Stodola zvonil při pohřbu Stanislava Šandy na kostelní zvon a dokonce si odnesl výslužku. [34]

Obr. č. 9: Fotografie mrtvého Stanislava Šandy z místa činu

Druhou obětí se stala 69letá **Růžena Skohoutilová**, která bydlela jen o dům dál než Stanislav Šanda. Stodolovi oběť osobně znali a věděli, že nosí šperky. Domnívali se, že bude mít doma ukryté i peníze. Tentokrát vraždili společně a iniciátorkou byla Stodolová, která manžela několik dní k akci přemlouvala. Dne 28. listopadu 2001 jako první do domu oběti vnikla Stodolová, která rozbila sklo u vstupních dveří a klíčem zastrčeným z vnitřní strany, dveře odemkla. Silně nedoslýchavou ženu, která se v tu chvíli dívala na televizi, udeřila Stodolová několikrát do hlavy. Poté přiběhl Stodola, který napadenou ženu svázal. Snažili se ji donutit, aby prozradila, kde má ukryté peníze, ovšem bezúspěšně. Jaroslav Stodola ženu usmrtil škrcením a dušením polštářem. V ložnici poté našel 50.000 Kč ukrytých pod kobercem. Navíc si odnesli ložní prádlo, šperky a dokonce i prací prášek. Na zahradě vykopali mělký hrob, kam ženu i s věcmi její osobní potřeby zakopali. Tím chtěli vytvořit iluzi, že žena na delší dobu odcestovala. Zakrvácený polštář, kterým byla žena usmrcena, ukryla Stodolová za králíkárnu.

„...Tato vražda měla jeden zvláštní okamžik, jenž svědčí o duchapřítomnosti a klidu Stodolové, která poté, co v domě zazvonil telefon, jej zvedla a přes kapesník komunikovala s dcerou oběti bez stínu pochybnosti. Než opustili dům, tak si pachatelé ještě uvařili kávu a v klidu ji vypili. O týden později se však již rodina obrátila na policii, že se ženě nemohou dovolat. Policisté prohledali dům, avšak nikoliv zahradu...“ [24]

Po Růženě Skohoutilové bylo vyhlášeno celostátní pátrání. Poté, co její zeť oznámil na policii nález zakrváceného polštáře, byly zahájeny úkony trestního řízení. Dne 4. května 2002 chtěl zeť Růženy Skohoutilové postavit na její zahradě fóliovník. Když se snažil zarazit kůl do země, narazil na lidskou ruku. Po odkrytí zeminy byla nalezena mrtvola včetně osobních věcí a dokladů. I přes pečlivé prohledání místa činu a okolí, chyběly důkazy, které by poukázaly na manželé Stodolovi. Později se zjistilo, že Růžena Skohoutilová na pohřbu svého souseda Stanislava Šandy prohlásila, že zná jeho vraha. Údajně ho viděla brzy ráno z okna svého domu. Možná proto si ji Stodolovi vybrali jako další oběť.

Obr. č. 10: Jaroslav Stodola s figurantkou předvádí přepravu mrtvé do hrobu na zahradě

Další dvě vraždy spáchali Stodolovi 30. srpna 2002 v Měchovicích. Manželé **Královi** - **Marie** (62 let) a **Antonín** (66 let) je do svého domu pustili poté, co je požádali o sklenku vody. V domě je rozdělili, svázali a nutili je vydat peníze. Poté, co Marie Králová z obavy o život svého manžela prozradila Stodolové, kde najde 10.000 Kč, Stodola uškrtil Krále uříznutým kabelem od lampičky. Stejný osud čekal posléze i jejího manželku. Po vraždách si Stodolovi ještě poseděli v kuchyni a vykouřili několik cigaret. Z domu odcizili videorekordér, mobilní telefon a další věci v hodnotě 6.400 Kč. Své oběti zbavili pout a vše připravili tak, aby vytvořili dojem, že manželé spáchali sebevraždu otravou plynem. Sousedé, kteří si všimli, že po zahradě pobíhá králík zavražděných, kteří jim na volání neodpovídali, vyrozuměli jejich zetě. Ten zalarmoval ještě ten den policii. „...*Privolaný lékař na místě konstatoval smrt obou manželů a jako příčinu smrti uvedl otravu plynem. Manželé totiž používali k vaření desetikilové propan-butanové lahve. Vzhledem k tomu, že smrt manželů mohla být způsobena také neodbornou instalací plynového sporáku či jiným zaviněním z nedbalosti, byly druhý den zahájeny úkony trestního řízení ve věci podezření z trestného činu “ublížení na zdraví z nedbalosti” (§ 224 odst.1 tr. zákona) a policejní komisař nařídil soudní pitvu a současně si vyžádal posudek znalců pro plynová zařízení...*“ [34]

Při pitvě znalci neobjevili žádná poranění ani známky násilí, přičemž musely být u obou zavražděných stopy po škrcení. Jako příčinu smrti uvedli akutní srdeční selhání a otok mozkové tkáně v důsledku zadušení v prostředí s výrazným nedostatkem kyslíku. Verzi o sebevraždě či nešťastné náhodě ovšem zpochybnili znalci pro plynová zařízení, kteří vypočítali, že by množství uvolněného plynu k udušení nestačilo. Stejně tak vyloučili závadu na instalaci plynového zařízení. Opět zde došlo k pochybení kriminalistů, kteří nevěnovali pozornost odcizeným věcem. Nepřišly jim podezřelé ani nedopalky v kuchyni manželů Králových, kteří nekouřili. Případ byl 31. prosince 2002 odložen s tím, že se nejedná o podezření z trestného činu.

Obr. č. 11: Stodola při rekonstrukci předvádí puštění plynu

Patnáct dní od vraždy manželů Králových, dne 15. září 2002, vraždila Stodolová sama. Její manžel o této její akci neměl tušení. Den před vraždou Stodolová zcela náhodně vystoupila z vlaku ve stanici v Jindřichově Hradci. Hledala u místních ubytování a byla ji doporučena 78letá **Marie Čondlová**, která vlastnila vilu v Kardašově Řečici. Poté, co vyslechla Stodolové smyšlený dojemný příběh o bytu zničeném povodní, ji u sebe ubytovala. Když se druhý den Čondlová vrátila z nákupu, přistihla Stodolovou, jak prohledává její osobní věci. Stodolová ji okamžitě svázala a škrcením nutila k vyzrazení ukrytu peněz a cenností. Protože oběť odmítla, nacističtěji jí do pusy roubík, pak ji dvakrát uhodila dřevěným

válečkem do hlavy a čtyřikrát bodla nožem do hrudníku. Po tomto útoku žena zemřela. Stodolová našla v domě 20.000 Kč. Důkladně místo činu uklidila a dokonce v celém domě umyla podlahy. Na místě činu ještě přespala a druhý den ráno odjela stopem za manželem. Po nálezu těla Marie Čondlové byl s pomocí svědků vytvořen identikit podezřelé ženy. Ale ani po odvysílání v televizi se nenašel nikdo, kdo by našel v portrétu podobnost s Danou Stodolovou.

Obr. č. 12: Poloha usmrcené Marie Čondlové

Obr. č. 13: Dana Stodolová ukazuje vilu paní Čondlové

Šestou vraždu provedli Stodolovi opět v místě, kde svou vraždící kariéru začali, ve Slavošově. Jejich obětí se stal 81letý **Josef Malina**, který veřejně prohlašoval, že má našetřené velké množství peněz. Policie ho našla na půdě domu po té, co starosta obce ohlásil, že se mu důchodce neozývá. Měl kolem krku smyčku z telefonního kabelu, z úst a nosu mu vytékala krev a u jeho nohou byla převrácená stolička. Zdravotní pitva odhalila jedenáct stop svědčících o násilí způsobeném cizí osobou. Když o těchto skutečnostech vyrozuměl pitvajícím lékař Okresní ředitelství PČR v Kutné Hoře, bylo mu sděleno, že je případ vyšetřován jako jasná sebevražda a že zranění byla zřejmě způsobena při pádu těla na zem, po utrnutí kabelu. Teprve po objasnění případu bylo prokázáno, že Stodola oběť několikrát udeřil do hlavy a s pomocí své ženy vynesl tělo na půdu. Při pokusu vytáhnout muže na trám, se kabel utrhl a tělo spadlo na podlahu.

Malina nosil silné dioptrické brýle s 12ti dioptriemi, které byly nalezeny na kuchyňském stole a bez kterých nebyl schopen se pohybovat. Přesto všechno byl případ uzavřen 30. prosince 2002 jako sebevražda oběšením.

Jako poslední si Stodolovi vytipovali dvě sestry, které žily se svou matkou **Boženou Cerhákovou** (92 let) v bytovém domě v Brněnci. Jaroslav Stodola uškrtil starší ze sester **Dagmar Weissovou** (62 let) a poté se vrhl na matku, kterou povalil do postele, polštářem zakryl hlavu a celou svou vahou ji zalehl. Když se přestala hýbat myslel si, že je mrtvá a povolil sevření. Spolu s manželkou odvedli druhou ze sester **Helenu Cerhákovou** (52 let) do koupelny. Stodola ji uškrtil a podřezal jí žíly. Vše mělo vypadat jako dvojnásobná vražda a následná sebevražda. Nepočítali s tím, že by mohla Božena Cerháková přežít. Z bytu si odnesli 10.000 Kč a vkladní knížky s téměř 40.000 Kč, které ještě ten den vybrali.

„...Z nesouvislé řeči Boženy Cerhákové, která byla ihned po nahlášení případu převezena do nemocnice, policisté pod vedením zkušeného kriminalisty zjistili, že účastníkem na tragédii žen by mohl být několikrát trestaný Jaroslav Stodola, bydlící v nedaleké ubytovně v Brněnci zvané Kolářův dům...“ [34]

Ke kriminalistům byl po tom, co ho navštívili překvapivě vstřícný. Jako první vyslovil domněnku, že by se mohlo jednat o vraždu, ačkoliv všeobecné mínění zastávalo verzi o vzájemné nevraživosti sester. Pro nedostatek důkazů, byl však návrh na vzetí Stodoly do vazby, zamítnut. Devět dní po útoku v Brněnci se Jaroslav Stodola pokusil spáchat sebevraždu a spolykal přes 200 kusů různých tablet. V hlubokém bezvědomí byl převezen do nemocnice a lékařům se ho podařilo zachránit. Po propuštění z nemocnice manželé naplánovali další útok.

Obětí se měl stát **Josef Peroutka** (78 let). Dana Stodolová před jeho domem předstírala, že omdlela a Stodola ho pro ni požádal o sklenici vody. Když nic netušící muž vodu přinesl, Stodola na něj vytáhl nůž a donutil ho vlézt do sklepa. Poté společně s již čilou Stodolovou prohledali dům, kde ovšem našli pouze mobilní telefon. Když dům opouštěli, potkali policistu, který Stodolu dobře znal. Přepadenému muži se po čase podařilo vyprostit a vyrozumět policii. Druhý den byl Stodola i se svou ženou již zmíněným policistou zadržen. Ke všem činům se přiznali a 26. dubna 2004 byli oba odsouzeni k doživotnímu trestu odnětí svobody. Stodolová si ve vězení změnila jméno na Zeislová. Zjevné pochybení policie v kauze Stodolových, se neobešlo bez následků. Rezignoval šéf kutnohorské policie Věroslav Matoušek a další čtyři tamní vysoce postavení policisté. Také kutnohorská státní zástupkyně

Helena Jelínková byla potrestána důtkou, podle kárného senátu vrchního soudu v Praze pochybila a nevěnovala případu patřičnou pozornost.

6. 3. kasuistika č.3: Karla Homolka a Paul Bernardo

Karla Leanne Homolka se narodila 4. května 1970 v Port Credit v kanadském Ontariu. Její otec Karel byl český imigrant a matka Dorothy ho nazývala "hloupým čechem". Karla byla nejstarší ze tří dcer. Byla inteligentní a její učitelé ji popisovali jako "dychtivou studentku". Navíc byla velmi pohledná, chlapci ji obletovali a dívky jí záviděly. Její partnerské vztahy byly spíše krátkodobé, za to velmi intenzivní pro její sexuální náruživost. Od sedmnácti let pracovala jako asistentka na veterinární klinice.

Paul Kenneth Bernardo se narodil 27. srpna 1964 v kanadském městě Scarborough. Jeho matka pracovala jako dělnice a otec byl právník. Ihned po narození dali chlapce k adopci. Jeho adoptivní otec ho údajně psychicky i fyzicky týral. Stejně jako Karla byl pohledný, mezi vrstevníky se těšil velké oblibě a měl výborné studijní výsledky. Zlomovým okamžikem jeho života byla chvíle, kdy mu matka v šestnácti letech oznámila, že je adoptovaný. Silně tuto skutečnost nenáviděl a zazlíval rodičům, že mu neřekli pravdu. „...Vytvořil se v něm silný blok vůči všem ženám. Rozhořčenost a do jisté míry rozpolcenost přetrvávala i na univerzitě. Brzy se proslýchalo, jak je agresivní při sexuálním kontaktu. Krátkodobé vztahy plné hrubosti ho dostávaly do čím dál větších depresí, do sebezníčovajícího koloběhu vlastních představ..." [24]

Obr. č. 13: Paul Bernardo a Karla Homolka

Paul a Karla se seznámili 17.října 1987 v restauraci v Scarborough. Díky jejich vzhledu se jim začalo přezdívat Barbie a Ken. Již po pár hodinách mezi nimi došlo k pohlavnímu styku a Karla mu dovolila nejrůznější sexuální praktiky, z nichž některé hraničily až se sadismem. V letech 1987 - 1990 Bernardo sám znásilnil nejméně šestnáct dívek. Jedna z obětí ho podrobně popsala a jeho podobizna se objevila v tisku. Přestože ho vyslýchala policie a byla mu odebrána i krev na přezkoumání, nic mu nakonec nedokázali. Laboratorní rozborů z těchto případů se vyhodnocovaly ještě další tři roky, než se prokázala jeho vina.

K obstarání sexuálních obětí začal Bernardo využívat svou přítelkyni, která pro něj udělala cokoli. Byl posedlý Karlinou mladší sestrou **Tammy**, kterou ve spánku pozoroval a u toho onanoval. Dne 23. prosince 1990 Karla souhlasila, že dá Paulovi sestřino panenství jako "vánoční dárek". „...*Po několika letech Karla popisovala, jak při společném posezení dávali Tammy do pití velké dávky sedativa prodávané pod obchodním označením Halcion. Potom Karla sestře přiložila na obličej roušku napuštěnou anestetikem, zatímco Paul na bezvědomé dívce páchal sexuální násilí - a to všechno natáčel na videokameru. Tammy pod vlivem drog zvracela, ale zvratky vdechla, a protože nemohla dýchat, udusila se. Následujícího dne ráno Paul s Karlou oznámili, že Tammy zemřela ve spánku. Její smrt byla oficiálně označena jako „z přirozených příčin“...*“ [35]

Obr. č. 14: Tammy Homolka na školní fotografii

Obr. č. 15: Tammy Homolka na posmrtné fotografii

Dne 15. června 1991 vyrazil Bernardo ve svém autě na projížďku. Mezi Torontem a St. Catharines narazil na čtrnáctiletou **Leslie Mahaffyovou**. Násilím dívku přinutil nastoupit do vozu a se svázanýma očima jí dovezl k sobě domů, kde jí s Karlou mučili, opakovaně znásilnili a vše si natáčeli na kameru. Během natáčení však dívce sklouzl z očí šátek a ona tak viděla jejich obličeje. Paul měl strach, že by je dívka mohla identifikovat a rozhodl se jí zbavit. U soudu poté Paul tvrdil, že Karla na druhý den dívku předávkovala léky a ta zase tvrdila, že Paul dívku uškrtil. Její tělo rozčtvrtili a zalili do betonu. Jednotlivé části pak postupně odvezli k jezeru Gibson a hodili do vody, kde je 29. června kousek objevil rybář.

Dne 16. dubna 1992 si oba, tehdy už manželé, vyrazili na projížďku. Když uviděli osamocenou patnáctiletou studentku **Kristen Frenchovou**, Karla vystoupila z auta a požádala dívku o pomoc. Paul přiskočil zezadu a dívku zatlačil do auta, kde ji svázali a odvezli do jejich domu. Nevšimli si, že dívka ztratila jednu botu, a že je několik lidí z dálky vidělo. Policie ihned obdržela několik popisů, ale ty se ve většině detailů hodně rozcházely. Tři dny Paul a Karla dívku bili, mučili a několikrát znásilnili. Vše si opět nahrávali na kameru. Nutili ji plnit všechny jejich požadavky a neustále jí opíjeli velkým množstvím alkoholu. Bernardo byl rozhodnutý dívku zabít, protože nikdy neměla zavázané oči. Karla později u soudu řekla, že Paul dívku uškrtil, zatímco ona se jen dívala, kdežto on tvrdil, že jeho žena jí ubila gumovou palicí. Nahé dívčino tělo bylo nalezeno 30. dubna v příkopu. [36]

Obr. č. 16: Kristen Frenchová a Leslie Mahaffyová

Netrvalo dlouho a Bernardo si začal svůj vztek vybíjet i na své manželce, která musela být po jedné rodinné roztržce s četnými zraněními hospitalizována. Paul byl za její napadení uvězněn v cele předběžného zadržení ve stejné době, kdy byly hotové výsledky DNA, které ho usvědčily z šestnácti případů znásilnění a vraždy dívky, jejíž tělo bylo nalezeno v jezeře.

Zatčena byla i Homolková, která se ke všemu doznala výměnou za lehčí trest a pobyt v psychiatrické léčebně. Za spoluúčast na vraždách byla odsouzena k odnětí svobody v délce dvanácti let. Rozsudek nabyl pravomoci dříve, než se objevily další důkazy, zejména videokazety, které by z ní za jiných okolností učinily rovnocenného pachatele. Jelikož trestní právo neumožňuje soudit dvakrát pro stejný zločin, nastoupila Homolková k výkonu předem vyměřeného trestu. Bernardo dostal trest doživotí.

Karla byla za velkého zájmu médií propuštěna 4. července 2005. Během uvěznění se naučila plyně francouzsky a získala doktorát z psychologie. Změnila si jméno na Karlu Leanne Tealovou, znovu se vdala a v současné době žije s manželem a třemi dětmi pod jménem Leanne Bordelais. Paul, který rovněž přijal příjmení Teale, vykonává trest v Kingstonu, jednom z nejtěžších a nejprísněji střežených kanadských vězení.

V lednu 2006 byl v Kanadě uveden do kin film *Karla*, který je motivován zločiny, jichž se dopustili Bernardo s Homolkovou. Dne 21. února 2006 advokát Paula Bernarda prohlásil, že se jeho klient doznal k dalším, nejméně deseti, sexuálně motivovaným útokům. Tvrdil, že mu není známo, proč Bernardo připouští tyto zločiny tolik let od chvíle, kdy k nim došlo, ale domníval se, že by to mohlo mít souvislost s obnovením zájmu o případ po uvedení filmu.

[35]

7. Rozhovor

Jako další metodu výzkumu, jsem vedle kasuistik zvolila rozhovor. Najít někoho, kdo by vyhovoval danému tématu, ovšem nebylo snadné. Případ manželů Stodolových jsem již zpracovala v kazuistice a rozhovor s mužskou polovinou páru uvádím v příloze. Rozhovor s Danou Stodolovou by podle mě nebylo snadné, vzhledem k jejímu doživotnímu uvěznění, získat. Také si nemyslím, že by byl pro tuto práci přínosný, protože Stodolová dodnes vinu popírá a ze všech činů viní svého bývalého manžela. Oslovila jsem tedy pracovnice Probační a mediační služby s prosbou, zda by neměly “skladem“ někoho, kdo by alespoň z části zvolenému tématu vyhovoval. K mému překvapení jsem obdržela kontakt na muže, který byl odsouzen, mimo jiné, za pokus o vraždu manžela své milenky. Za tento tip, chci tímto děvčatům z “probačky“ poděkovat.

Pan Jaroslav K. byl v květnu roku 2004 odsouzen Krajským soudem v Hradci Králové, za pokus o vraždu, nedovolené ozbrojování a také za vydírání, k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na deset let. Proti tomuto verdiktu se odvolal. V září téhož roku Vrchní soud v Praze tento rozsudek potvrdil.

S panem Jaroslavem jsem se sešla v jednom náchodském podniku. Usadili jsme se v jeho klidné části, v salónku...

Jak se Vám, pane Jaroslave, daří po propuštění?

„Ale tak mohlo by být líp. Do důchodu mi ještě pár let chybí, tak nějak přežívám.“

Měl jste problém sehnat si práci?

„Ani ne, kurátorka mi pomohla sehnat práci v místní fabrice, dělám tam “klíňáky“.“

A co soukromý život? Máte teď nějakou partnerku?

„Jo, mám teď asi půl roku ženskou, takže dobrý.“

A co ta Vaše osudová, paní Jana, jste s ní v kontaktu?

„Vůbec, tu jsem od soudu neviděl, ani do kriminálu mi nikdy nenapsala.“

Takže se od Vás po tom, co se stalo, úplně distancovala?

„Přesně tak, ve finále ze sebe ještě udělala chudinku, která za nic nemohla!“

Jak to vůbec tenkrát vzniklo? Kde jste se seznámili?

„Tak já se s nima znal se všema dlouho, jakože i s jejím manželem. Pak jsme se začali scházet spolu jen my dva.“

A jak dlouho ten váš vztah trval?

„Já nevím, asi rok? Párkrát jsme se spolu vyspali, ale pak jsem se do ni úplně zblbnul.“

A co ona, myslíte si, že Vás taky milovala?

„Říkala mi, že jo, že by chtěla, abychom byli pořád spolu!“

A co její manželství, to nefungovalo?

„Ne, prej ho už nemilovala, byla s ním kvůli dětem a rozvést se nemohla, přišla by o prachy a o barák. Já jsem jí takovej luxus zařídit nemohl.“

Proto jste se ho chtěl zbavit?

„Já se ho nechtěl zbavit, jakože jsem nechtěl, aby ho to zabilo!“

Vy jste ho chtěl jen vystrašit?

„Jo, já jsem si myslel, že bude mít úplně jiný starosti a nebude jí tak hlídat.“

Takže její manžel o vašem vztahu věděl?

„Né, to né. On nevěděl, že spolu něco máme, ale začal čmuchat, kam jezdí, když mu párkrát nevzala telefon.“

Jak Vás napadlo, že mu dáte do auta bombu?

„Chtěl jsem ho nějak zabavit, aby jí tak nehlídal. Sehnal jsem to od jednoho chlápka na inzerát.“

Takže tu první bombu, pokud mám správné informace, jste jejímu manželovi nastražil do auta v říjnu roku 2002?

„Jo, jel jsem v autě za ním a odpálil jsem ji přes zvonek. Jel strašně pomalu, nic se mu nestalo, jen to zdeformovalo přední kolo.“

A co ta druhá bomba?

„No tu jsem mu tam dal asi půl roku po tom. Ale byla nějaká vadná, nevybouchla a pak na ni přišel.“

Co na to paní Jana?

„Ta mi pak přestala brát telefony, totálně mě ignorovala.“

Co se stalo, že takhle otočila? Říkala přece, že Vás miluje.

„Já nevím, asi dostala strach, že na to ten její přijde a pošle ji do háje.“

Pokud vím, tak tam ještě figurovalo nějaké intimní video.

„No jo, jeden hajzl o nás věděl a natočil nás, když jsme spolu byli v autě. Vydíral mě, že jestli mu nedám prachy, tak to práskne jejímu starýmu.“

A vy jste chtěl po paní Janě peníze?

„Já na to prachy sehnal, ale musel jsem je vrátit. Chtěl jsem, aby mi je dala, proč bych to měl cvakat já? No, a když jsme se domluvili, že mi je donese, tak na mě poslala policajty.“

Když se na to díváte takhle s odstupem, co byste udělal jinak?

„No všechno, hlavně bych si s ní vůbec nic nezačal, za ty roky života v kriminále to nestálo.“

Víte, já se ve své bakalářské práci snažím zjistit, jestli může jeden partner ovlivnit druhého natolik, aby kvůli němu spáchal zločin. Co si o tom, s Vašimi zkušenostmi, myslíte?

„Já myslím, že jo, to ženský uměj. Úplně mi zblblu hlavu. Nechtěl jsem ho zabít, ale chtěl jsem jí mít víc pro sebe....“

8. Závěr

Tato bakalářská práce se věnovala problematice vraždících párů a prediktorům, které mohou ovlivnit vývoj patologické osobnosti pachatele.

Cílem bakalářské práce bylo shrnout poznatky o vraždících párech, posoudit míru ovlivnitelnosti mezi partnery a zhodnotit, zda by konkrétní osoba vraždila, kdyby nebyla součástí páru, ale jednala samostatně. Dále bylo cílem posoudit, zda mají na výsledném chování člověka větší podíl geny, nebo způsob, jak a v jakém prostředí je dítě vychovááno. Proč se z dobrých lidí stávají lidé zlí a jak je možné, že lidé, kteří působí navenek spořádaným dojmem, páchají zlo?

Zlo je v každém z nás, a čím více se s ním lidé setkávají, tím je paradoxně nižší jejich ochota mu čelit. Prostudováním dostupných materiálů, jsem došla k závěru, že ač jsou geny nepostradatelnou součástí každé osobnosti, tak mnohem větší vliv mají na formování osobnosti sociální podmínky, ve kterých dítě vyrůstá. Pokud poskytneme dítěti prostředí, ve kterém se nebude setkávat s prvky asociálního chování, vyroste z něj pravděpodobně poctivý a slušný člověk. A naopak, pokud se budou v rodinném prostředí objevovat prvky agresivity a nevhodné výchovy, je téměř jisté, že bude toto chování dítě napodobovat a promítne se do jeho celého života. Pozitivní na tomto zjištění je fakt, že ani děti delikventů nemusí jít nutně ve stopách svých biologických rodičů.

V teoretické části jsem dále rozebrala, jakým způsobem mohou mysl, chování člověka a míru agresivity ovlivňovat hormony. Klíčovým hormonem se, díky rozsáhlým výzkumům, jeví serotonin, jehož snížená hladina byla zjištěna u osob, trpící depresí a úzkostí. Tyto osoby mají větší sklony k páchání trestné činnosti.

Zjistila jsem, že ve vraždícím páru nemusí být iniciátorem vždy muž, protože výchova a socializace působí na muže a ženy odlišně, což vede k sociálně vytvořeným rozdílům v chování, postojích a hodnotách. Co se týká postavení v páru, panuje ve společnosti předpoklad, že dominantní osobností bude vždy muž. To jsem zejména v praktické části, na konkrétních případech, vyvrátila. Submisivním nebo dominantním se člověk můžete narodit, ale mnohem častěji má na utváření životních rolí opět vliv výchova.

Co se týká četnosti výskytu vraždících párů, “vítězí” jednoznačně zahraničí, jelikož v České republice je zaznamenán pouze jediný případ, manželů Stodolových.

V empirické části jsem se zabývala třemi vybranými konkrétními případy.

První kasuistika mapovala život a činy Myry Hindleyové a Iana Bradyho, známými též pod pseudonymem “vrahové z močálů“. Zde jsem zjistila výrazný vliv a manipulaci ze strany Iana

Bradyho, který byl ve vztahu jednoznačně dominantní osobností. Jeho dětství se znaky psychopatie jasně naznačovalo, jakým směrem se bude jeho osobnost vyvíjet. Myra Hindleyová od svého života očekávala mnohem víc, než děti a manželství, to pro ni nebyl žádný stimul. Některé ženy touží po určité míře násilí, chtějí mít ve svém vztahu více vzrušení a Myra byla přesně tenhle typ. Je velmi nepravděpodobné, že by Myra Hindleyová bez vlivu Iana Bradyho vraždila. Přesto by její touha po stimulujícím a vzrušujícím životě mohla způsobit, že by skončila např. s nějakým drogovým dealerem či bankovním lupičem, který by ji poskytl vzrušující život. Její vyvolený by ji ale nemusel nezbytně zatáhnout do bezprostředního zabíjení. Myra Hindleyová nebyla zrozena k zabíjení, ale spojením s Bradym se z ní vrah stal.

V druhé kasuistice jsem se zabývala případem manželů Stodolových. Dle mého názoru byla v tomto případě hlavním strůjcem a iniciátorem trestných činů, ta “něžnější” polovina páru, Dana Stodolová. Spoléhal na to, že ji Jaroslav Stodola miluje a udělá po ni vše. Jak Stodola vypověděl, ovlivňovala ho také prostřednictvím sexu. Stodola byl sice před jejich setkáním stíhaný zloděj, ale ne vrah. Poprvé možná vraždil ze strachu z prozrazení, ale myslím si, že to byla právě Stodolová, která chtěla stále víc peněz a nutila ho v loupežích a vraždách pokračovat.

Poslední případ, Karly Homolky a Paula Bernarda, nevidím, co se týká rolí partnerů, tak jednoznačně, jako u předchozích dvou případů. Zde se podle mě setkaly dvě dominantní osobnosti. Homolková se sice prezentovala jako Bernardova oběť, a bezpochyby jí později, díky domácímu násilí byla. Ale podle nalezených video nahrávek, byla v mučení a znásilňování stejně aktivní a brutální, jako Bernardo. U Homolkové i Bernarda se, již před jejich setkáním, projevovaly známky patologického chování, ovšem pouze v sexuální oblasti. Je těžké udělat jednoznačný závěr, zda by vraždili, nebýt úmrtí jejich první společné oběti, které bylo způsobeno nešťastnou souhrou okolností. Vraždy, byly v jejich případě pouze prostředkem, jak utajit jejich sexuální násilí, kterého se na svých obětech dopouštěli.

Rozhovor s mužem, který se z lásky a touhy být s milovanou osobou, pokusil o vraždu člověka, který mu stál v cestě, mě utvrdil v domněnce, kterou jsem se v této práci snažila dokázat. Ve vztahu může jeden partner ovlivnit druhého ke spáchání trestného činu. Jedná se samozřejmě o souhru více faktorů, jako je sociální prostředí, ve kterém dotyční partneři vyrůstali, schopnost prosazovat vlastní názory, psychický stav apod., ale možné to je.

9. Odkazy

Literatura:

2. HAMER, Dean a Peter COPELAND. *Geny a osobnost: biologické základy psychiky člověka*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-717-8779-5, str. 81, 82, 93 a 97
3. EDELSBERGER, Tomáš, SOVÁK, Miloš a Ludvík EDELSBERGER (eds.). *Defektologický slovník*. 3. upr. vyd. Jinočany: H & H, 2000. ISBN 80-86022-76-5.
4. HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Psychologický slovník*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-569-1
10. CAROLL, R. T.: *The skeptic's dictionary: A collection of strange beliefs, amusing decetions, and dangerous delusions*. New York, Wiley, 2003.
11. LILIENFELD, Scott O. *50 největších mýtů populární psychologie: opravník obecně oblíbených omylů o lidském chování*. Vydání první. Praha: Knižní klub, 2011. Universum (Knižní klub). ISBN 978-80-242-2998-0. str. 196
16. FIALA, Jiří. Unde malum?. *Časopis Vesmír*. Praha: Euromedia Group, říjen 2005, č. 84, str. 563.
19. ZIMBARDO, Philip G. *Moc a zlo: sociálně psychologický pohled na svět*. Praha: Moraviapress, 2005. Knihovna Ceny Nadace Dagmar a Václava Havlových VIZE 97, sv. 7. ISBN 80-86181-80-4. str. 61
21. BŘICHÁČEK, Václav. Varovné signály s lidskou agresivitou a lhostejností. *Časopis Vesmír*. Praha: Euromedia Group, říjen 1990, č. 69, str. 494.
24. DRBOHLAV, Andrej. *Psychologie sériových vrahů: 200 skutečných případů brutálních činů sériových vrahů současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-4371-4. str. 15, 27, 28, 29, 175, 176, 295, 412,
25. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie*. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-213-4. str. 380, 381 a 382

26. DRBOHLAV, Andrej. Etopedie I: trest smrti versus trest života pro sériové vrahy. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2005. Edice speciální pedagogiky (Gaudeamus). ISBN 80-7041-163-5, str. 39-41
35. INNES, Brian a ŠULC, Viktorín. Nejkrutější zločiny v dějinách. Vyd. 1. Frýdek-Místek: Alpress, 2007. ISBN 978-80-7362-495-8, str. 339 a 341

Elektronické zdroje:

1. KARÁSKOVÁ, Ivana. Mé dítě je vrah. Jak se to stane? *IDnes.cz* [online]. 2008 [cit. 25. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <http://zpravy.idnes.cz/me-dite-je-vrah-jak-se-to-stane-d2j-/zpr_archiv.aspx?c=A080611_101400_kavarna_bos>
5. Gate2Biotech: Serotonin - hormon štěstí [online]. [cit. 25. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <<http://www.gate2biotech.cz/serotonin-hormon-stesti/>>
6. MEDILA LABORATOŘE: Testosteron [online]. [cit. 26. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <<http://www.medila.cz/website/others/testosteron/>>
7. Česká asociace vzdělávacích institucí, o.s.: Co je to gender? [online]. [cit. 29. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <<http://www.cavi.cz/gender.html>>
8. Novinky.cz: Dominantní versus submisivní role v partnerství [online]. [cit. 29. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <<http://www.novinky.cz/zena/vztahy-a-sex/247459-dominantni-versus-submisivni-role-v-partnerstvi.html>>
9. FRANČE, Vojtěch. Learyho interpersonální typologie. O grafologii: Grafologie a Psychologie [online]. [cit. 29. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <http://ografologii.blogspot.cz/2009/05/learyho-interpersonalni-typologie.html>
12. O grafologii: Dominance – Submisivita [online]. [cit. 29. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <<http://ografologii.blogspot.cz/2007/10/dominance-submisivita.html>>
13. Pozitivnisvet: Albert Einstein: Zlo neexistuje [online]. [cit. 30. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <<http://www.pozitivnisvet.cz/albert-einstein-zlo-neexistuje/>>
14. Slovník cizích slov: Luciferův efekt [online]. [cit. 30. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <<http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/luciferuv-efekt>>

15. LACKO, David. Luciferův efekt: Proč se z dobrých lidí stávají lidé zlí? *K zamyšlení: Člověk* [online]. 2014 [cit. 30. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <<https://www.kzamyshleni.cz/luciferuv-efekt-proc-se-z-dobrych-lidi-stavaji-lide-zli/>>
17. Krox field: Od andělů k ďáblům [online]. [cit. 30. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <<http://www.krox.cz/texty.html>>
18. HOUDEK, Petr. Zločin a netrest. *IDnes.cz* [online]. 2010 [cit. 30. ledna 2016]. Dostupné na WWW: <http://web.natur.cuni.cz/~houdek3/docs/Houdek_MFD_2010.pdf>
20. JIRÁSKOVÁ, Věra a Šárka KADLECOVÁ. Efekt přihlížejícího. *RVP* [online]. 2013 [cit. 2016-03-27]. Dostupné z WWW: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/17893/efekt-prihlizejiciho.html/>>
22. POLIŠENSKÁ, Veronika Anna. Profilování pachatelů trestných činů. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online]. 2008 [cit. 2. února 2016]. Dostupné na WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/profilovani-pachatelu-trestnych-cinu.aspx>>
23. Federal Bureau of Investigation: Serial Murder [online]. [cit. 2. února 2016]. Dostupné na WWW: <<https://www.fbi.gov/stats-services/publications/serial-murder>>
27. PODIVNÁ, Latimerie. Robert Ressler Muž, co žije s monstry - dokument o profilování sériových vrahů. In: Youtube [online]. Zveřejněno 25. 02. 2014 [vid. 2016-02-05]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=hTxWBGkbJRU>
28. SCHECHTER, Harold and EVERITT, David. *The A-Z encyclopedia of serial killers. Soft cover*. New York: Pocket Books, 1996. ISBN 9780671020743
29. Crime investigation: Myra Hindley [online]. [cit. 6. února 2016]. Dostupné na WWW: <<http://www.crimeandinvestigation.co.uk/crime-files/myra-hindley>>
30. JEDLIČKA, Miloslav. Brady - Hindley. *Kriminálnístika.eu: Muzeum zla* [online]. [cit. 2016-01-27]. Dostupné na WWW: <<http://kriminalistika.eu/muzeumzla/brady/brady.html>>
31. ULTRA, Violetka. Born to kill? Myra Hindley - Vražedkyně z močálů. In: Youtube [online]. Zveřejněno 28. 04. 2014 [vid. 2016-02-06]. Dostupné na WWW: <<https://www.youtube.com/watch?v=h-eiMA1X-Tg>>
32. Biography.com: *Ian Brady Biography* [online]. [cit. 6. února 2016]. Dostupné na WWW: <<http://www.biography.com/people/ian-brady-17169718>>

33. ULTRA, Violetka. Vraždicí páry Myra Hindley & Ian Brady. In: Youtube [online].

Zveřejněno 14. 03. 2015 [vid. 2016-02-07]. Dostupné na WWW:

<https://www.youtube.com/watch?v=vgG_CBd0pM8>

34. JEDLIČKA, Miloslav. Stodola - Stodolová . *Kriminaistika.eu: Muzeum zla* [online]. [cit.

2016-02-12]. Dostupné na WWW: <<http://kriminalistika.eu/muzeumzla/stodola/stodola.html>>

36. SOLO. Karla Homolka a Paul Bernardo. *Horror.cz* [online]. 2010 [cit. 2016-02-20].

Dostupné na WWW: http://www.horror.cz/clanky/clanek_karla-homolka-a-paul-bernardo_4443

10. Obrázky

Obr. č. 1: Zjednodušené schéma interpersonálních tendencí dle Learyho, zdroj:

Ografologii.blogspot.cz, dostupné na WWW:

<<http://ografologii.blogspot.cz/2009/05/learyho-interpersonalni-typologie.html>> (29. 1. 2016)

Obr. č. 2: Rukopis Iana Bradyho, zdroj: SerialKillersInk.cz, dostupné na WWW:

<<http://serialkillersink.net/skistore/ian-brady-moors-murders-handwritten-letter-and-envelope.html>> (29. 1. 2016)

Obr. č. 3: Rukopis Myry Hindleyové, zdroj: JMGraphology.org.uk, dostupné na WWW:

<<http://www.jmgraphology.org.uk/nav/Hall%20of%20Fame/Infamous%20Criminals.php>> (29. 1. 2016)

Obr. č. 4: Andělé a ďáblové, zdroj: Fubar.com, dostupné na WWW: <<http://fubar.com/angels-and-demons-m-c-escher/photo-960881-2448204-1144061201>> (30. 1. 2016)

Obr. č. 5: Myra Hindleyová, zdroj: Dailymail.co.uk, dostupné na WWW:

<<http://www.dailymail.co.uk/femail/article-468630/Unmasked-nun-Myra-Hindleys-gay-lover.html>> (7. 2. 2016)

Obr. č. 6: Ian Brady, zdroj: Dailymail.co.uk, dostupné na WWW:

<<http://www.dailymail.co.uk/news/article-2270021/Moors-Murderer-Ian-Brady-moves-closer-dying-prison-legal-breakthrough.html>> (7. 2. 2016)

Obr. č. 7: Oběti Myry Hindleyové a Iana Bradyho, zdroj: Murderpedia.org, dostupné na WWW: <<http://murderpedia.org/female.H/h/hindley-myra-victims.htm>>

Obr. č. 8: Dana a Jaroslav Stodolovi, zdroj: Soukromý archiv JUDr. Miloslava Jedličky

Obr. č. 9: Fotografie mrtvého Stanislava Šandy z místa činu, zdroj: Soukromý archiv JUDr. Miloslava Jedličky

Obr. č. 10: Jaroslav Stodola s figurantkou předvádí přepravu mrtvé do hrobu na zahradě, zdroj: Soukromý archiv JUDr. Miloslava Jedličky

Obr. č. 11: Stodola při rekonstrukci předvádí puštění plynu, zdroj: Soukromý archiv JUDr. Miloslava Jedličky

Obr. č. 12: Poloha usmrcené Marie Čondlové, zdroj: Soukromý archiv JUDr. Miloslava Jedličky

Obr. č. 13: Dana Stodolová ukazuje vilu paní Čondlové, zdroj: Soukromý archiv JUDr. Miloslava Jedličky

Obr. č. 14: Paul Bernardo a Karla Homolka, zdroj: 12 Killer Couples of History, dostupné na WWW: <<http://www.ebaumsworld.com/pictures/12-killer-couples-of-history/84626452/>> (15. 2. 2016)

Obr. č. 15: Tammy Homolka na školní fotografii, zdroj: Examiner.com, dostupné na WWW: <<http://www.examiner.com/slideshow/paul-bernardo-and-karla-homolka-ken-and-barbie-killers-and-their-most-famous-victims#slide=3>> (15. 2. 2016)

Obr. č. 16: Tammy Homolka na posmrtné fotografii, zdroj: Examiner.com, dostupné na WWW: <<http://www.examiner.com/slideshow/paul-bernardo-and-karla-homolka-ken-and-barbie-killers-and-their-most-famous-victims#slide=3>> (15. 2. 2016)

Obr. č. 17: Kristen Frenchová a Leslie Mahaffyová, zdroj: Wordpress.com, dostupné na WWW: <<https://darkerinthelight.wordpress.com/tag/tammy-homolka/>> (15. 2. 2016)

11. Přílohy

Příloha č. 1:

Část rozhovoru s uvězněným Jaroslavem Stodolou pro časopis Aha!

Vidím, že jste relativně v pohodě. Takže výkon trestu snášíte dobře?

„Jsem vinný, ne? Tak proč bych se tu měl trápit, když jsem to udělal?“

A proč jste se, pane Stodolo, rozvedli s manželkou?

„Já jsem nechtěl. Ona se rozvedla!“

Proč?

„To nevím! Asi chtěla jiné příjmení. Já ani nevím, jak se teď jmenuje. Přestala si se mnou psát!“

A jak si to vysvětlujete?

„Že prý za to všechno můžu já!“

Vždycky to vymyslela vaše paní, a teď tvrdí, že jste za to mohl vy?

„Ano, všechno já... Vždyť mi i její máma říkala, ať se na ni vykašlu. Ať jdu od ní pryč, nebo mě dostane do kriminálu. Taky že jo!“

Po kom vám tak nejvíc bývá smutno? Po paní Daně?

„Ne! Po rodině – po ségře Aleně, ta mi píše. Je o dva roky starší. S tou si dopisuji pořád. Pak taky brácha, nejmladší Naďa, máma...“

Takže vlastně za tím celým příběhem je to, že jste se zamiloval do špatné ženy?!

„Ano! To ví každý...“

Oba jste přijali rozsudek poměrně chladným způsobem! Vy jste to čekali?

„Já jsem jí i venku říkal, že jestli nás chytanou, tak máme doživotí. A ona: »Prosím tě, nás nemůžou chytout...« Pořád tomu nechtěla věřit!“

Vzpomínáte si na úplně první případ?

„První vraždu jsem udělal sám. Za barákem. To byl Šanda!“

To bylo 16. listopadu 2001, je to tak?

„Ano. To jsem byl opilý! Kdybych neudělal tuhle první, tak už bych potom do ničeho nešel!“

Vaše paní u toho byla?

„Ne! Ale přemluvila mě, abych tam šel. Ještě mi půjčila paruku a všechno...“

Pana Malinu jste chtěl pověsit, aby to vypadalo jako sebevražda?!

„Ano! Dana mi pomáhala ho dát nahoru. Ona mi vždycky pomáhala. I jak jsme zakopávali tu paní! Měla lepší žaludek než já... Teda, pomohla mi ho dát nahoru, to mi asi dvakrát spadl ze schodů.“

Už mrtvý?

„Ano, už mrtvý! A pak mi ještě pomáhala ho nahoře pověsit. Potom jsem dole čekal až do večera. Ona jakmile měla peníze, tak zdrhla. Zůstal jsem tam sám. Přes den od něj normálně odešla z baráku. Přes ulici... Jak měla peníze, zdrhla!“

Kam šla s těmi penězi?

„Domů. K panímámě!“

Takže vy jste z toho ve finále nic neměl?

„Já jsem si ulil dvacet tisíc. O tom nevěděla!“

Co je ta Dana Stodolová zač?

„Obyčejná holka. Já jsem s ní chodil už dvakrát!“

A ona vás do těch vražd opravdu nějak hnala?

„Ona mě uměla tak zblbnout, až jsem to potom udělal. Týden mě vždycky přemlouvala. Po týdně mě vždycky přemluvila. Pomohl tomu také sex!“

Jasně! Protože vy jste ji miloval jako ženskou...

„Ano! A proto jsem do toho vždycky šel. Kvůli ní!“

Co byste rád vzkázal vaší bývalé manželce?

„Ať dostane rozum a napíše!“

Vy ji pořád milujete?

„Sem tam jo, pořád...“

Takže to všechno, do čeho vás Dana Stodolová zatahla, jste schopen jí odpustit?

„Ale nedal bych se s ní dohromady!“

Tomu sám nevěříte!

„Víte, co bych udělal? To, co jsem udělal těm ženským. Udělal bych to! Zabil bych ji! Kdybych ji potkal venku... Za to, co mi udělala!“

Vy Danu Stodolovou stále milujete, a věříte tomu, že byste byl schopen ji zabít?

„Za to, co mi všechno provedla, bych ji zabil!“

Chtěl byste ji vidět?

„Chtěl!“

Mužská část vraždícího dua Jaroslav Stodola: Ted' bych zapích' svou »bejvalou«. *Aha!* [online]. 2007 [cit. 2016-03-27]. Dostupné na WWW: http://www.ahaonline.cz/clanek/trapasy/16412/muzska-cast-vrazdiciho-dua-jaroslav-stodola-ted-bych-zapich-svou-bejvalou.html?utm_source=ahaonline.cz&utm_medium=copy